13 Ağustos 1974
Yıl: 1, Sayı: 21
150 Kuruş
Her hafta Salı günü yayınlanır.

# kitle

haftalık gazete

Sahibi: Dr. Ziya Oykut / Sorumlu Müdür: Orhan Doğançay / Yönetim yeri: Cağaloğlu, Molla Fenari sok. 23/3, İstanbul / İzmir: Gazi Bulvarı 1336 Sok. Kat 2/6 / Abone şartları. Yıllık 50. Altı Aylık 30 lira Dış ülkeler için iki katı / Dağıtım: Hür Dağıtım.

Dizgi - Baskı: Murat Matbaacılık. / Baskı tarihi: 12.8.1974



## Watergate olayı Nikson'un değil Amerikan Emperyalizminin kirli ve kanlı yüzünü yansıtıyor

Amerikan finans kapitali'nin siyasi alandaki en yetkili temsilcisi ve sözcüsü Nikson'un çeşitli yolsuzluklara adının karıştığı, örneğin vergilerini ödemediği, siyasi hasımlarının evlerini ve çalışma yerlerini dinlettiği ve gözlettiği, kendisini eleştirenlere polis baskısı uyguladığı, dürüst ve demokrat Amerikalıları kamuoyunda yıpratmak için iftiralar düzenlediği şimdiye kadar defalarca dile getirildi ve belgelendi. Fakat Nikson bu gerçekleri, inanılmaz bir yüzsüzlük ve pişkinlikle inkâr ediyor ve gözünü kırpmadan yalan söylüyordu. Fakat bu çete reisi, artık iğrenç politik oyunlarla dolu, «mesleki» hayatının sonuna gelmiş gibidir ve bu kaçınılmaz gerçeğin bilincine varan Nikson şimdi, de görevinden azledildikten sonra, hakkında kanuni kavuşturma açılmaması için, yeni bir taktik uygulamaya başlamış ve Watergate rezaletinden daha başından beri haberdar olduğunu Amerikan kamuoyuna açıklamıştır. Böylece finans kapitalin yayın organlarıyla uyutulmuş Amerikan halkının merhametine sığınarak, hapise atılmaktan kurtulmayı amaçlıyor Nikson. Nitekim, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığına adaylığını koyduğu sırada da, hakkındaki yolsuzluk iddialarını reddedememiş ve Amerikan televizyonlarında, on milyonlarca kişinin gözü önünde ağlamak suretiyle, af ve merhamet dilenmişti. 20 yıl önce başarılı olan bu yöntemin bu gün aynı sonucu vermesi, artık mümkün değil. Nikson gidiyor, hem de fena gidiyor.

Yalnız burada durup soralım kendimize: Eğer Amerikan finans kapitali için yararlılığını yitirmemiş olsaydı, Nikson, Amerikan ve dünya kamuoyunda bu kadar yıpratılabilir miydi? Nikson'un yalnız bırakılışında, bir süredir kârları azalan Amerikan silâh sanayicilerinin büyük etkisi yok mu? Nikson Amerikan emperyalizminde beliren kaçınılmaz çelişkileri Amerikan halkının gözünden saklamak için verilen bir yüksek kurban değil mi?

Hile, desise, yalan, düzenbazlık, şantaj, baskı, terör ve işkence gibi yöntemlerin emperyalist düzenin belirgin özellikleri olduğunu hatırlayacak olursak, yukarıdaki sorulara daha rahat cevap verebilir ve Nikson'un ismi etrafında koparılan fırtınanın anlamını daha iyi kavrayabiliriz. Herşeye rağmen, Nikson olayı şu gerçeği ortaya koyuyor: Amerikan Cumhurbaşkanı, ahlâk düşkünüdür, yalancı ve düzenbazdır bir karakter fukarasıdır.

Neticede çete reisi Nikson gitmiştir. Oysa Nikson, ABD emperyalizminin ve kanlı sömürücülerin sadece bir kapıkuluydu... Beyaz Saray'ın karanlık iç yüzünü gizlemek için Nikson'un «kellesinin verilmesi» kimseyi aldatmayacaktır.

Nitekim «Watergate rezaleti» diye adlandırılan olaylar dizisi sadece Başkan Nikson'un gerçek yüzünü değil emperyalizmin en büyük karargahı Beyaz Sarayın kanlı ve kirli yüzünü yansıtmaktadır.

Uyanan Dünya emekçileri emperyalist burjuvazinin kanlı ve çirkin yüzünü bu olayla daha açıkça görmüştür. Nikson'un yerine bir başka çete reisinin getirildiğini bütün dünya emekçileri bilmektedir.

## Demokrasi kavgasını işçi sınıfı götürüyor

*Dış olaylar dikkatleri iç sorunlardan uzaklaştırmak için birebirdir. Kıbrıs olayları da böyle oldu. Ve bunca önemli, bunca sözü edilen demokrasi sorunu adeta unutuldu veya «bir millî dava sözkonusuyken demokrasi biraz ihmal edilebilir» havasına girildi.*

*Yurt dışına, örneğin Yunanistan'a demokrasi ihraç etmekle övünüldüğü, faşizme hemen her çevrenin küfürler yağdırdığı şu günlerde, faşizm dönemi İtalya'sının faşist yasalarından kalma 141 ve özellikle 142. maddelerden çeşitli kovuşturmalar açılıyor. Yazarlar, çizerler, «demokratik özgürlükleri, emekçi kitleler kendi öz çabalarına dayanarak kazanacaklardır» dedikleri için bile 142. maddeden kovuşturuluyor, haklarında davalar açılıyor, 7,5 yıla varan cezalar isteniyor. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi 12 Mart siyasal tutuklularının özgürlüklerine kavuşmalarına yol açan Anayasa mahkemesi kararına karşılık, aynı kanunun birinci ve ikinci maddelerinin de iptali için, yani af yasasının geçersiz olması için Anayasa mahkemesine müracaat ediyor. En demokratik haklarını kullanarak Kıbrıs konusundaki görüşlerini afişlerle, bildirilerle dile getirmek ve Kıbrıs olaylarının başlangıcında hükümetin sloganı olan Bağımsız Kıbrıs görüşünü sergilemek isteyenler en azından birkaç gece karakollarda tutuluyor, en ağır muamelelere maruz bırakılıyor, baskı görüyor. Demokratik hakların kullanılması çeşitli yollarla, baskılarla, tehditlerle veya «rica»larla engellenmeye çalışılıyor.*

*Bunlar demokrasi sorununun ve demokrasi çıkmazının bir yüzü. Bir de öteki yüzü var:*

*Demokratik mücadele, bu mücadelenin başarıya ulaşması, bu mücadelede yeni mevziler ele geçirilmesi şüphesiz ki güç iş. Ama demokrasiyi kişi kişi herkesin içine sindirmesi, demokrasiye alışmak, bazı demokrasi düşmanları için «demokrasiye katlanmak» daha da güç. Çoğunluk, demokrasi düşmanlığı, kafalardan bir türlü sökülemeyen faşist tortular veya yetkili makamların, iktidarın emir kumanda mevkilerinin bile çok gerisinde kalan demokrasi düşmanı işgüzar tutumları ön plana geçiveriyor. Veya bir yandan sömürgen güçlerin gizli baskı ve sansürü, bir yandan onların uşaklarının işgüzarlığı, kraldan çok kralcı tutumlara yol açıp demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına sebep olabiliyor. Son Kıbrıs olayları sırasında Basın'ın tutumu, şoven görüşler dışında hiçbir görüşün basına yansımaması, Bağımsız Kıbrıs görüşünün ve bu görüşü ileri sürenlerin yok sayılması, basın tröstlerinin ve paralı uşaklarının sosyalizme ve işçi sınıfının örgüt ve çizgisine koydukları açık sansür, Bağımsız Kıbrıs toplantısının son dakikaya kadar çeşitli baskılarla engellenmek istenmesi, yaratılan terör havası bunun örnekleri.*

*Şunu iyi bilelim. Artık bu ülkede halkın demokratik özlemlerinin önüne kolay kolay geçilemez. Demokrasi düşmanlığı eskisi kadar kolay değil ve demokrasi düşmanları artık meydanı boş bulamayacaklar. Demokratik mücadele bilinci giderek yerleşiyor ve demokratik cephe güçleniyor. İşgüzarlar, basın tröstlerinin kraldan çok kralcı sansürcüleri, demokrasiye bir türlü alışamayanlar ve faşizm tohumlarını kafalarından kolay kolay atamayanlar kitlelerin demokratik birikim ve özlemlerinin altında kalacaklardır.*

*Öte yandan halkın demokratik özlemlerinin bir yansıması olarak iktidara gelenler de, geçici başarılarla kazandıkları ün ve şan ne olursa olsun, yurt içinde demokrasiyi kökleştirmek, hak ve özgürlükleri geliştirmek yolunda vaadlerine uygun davranmaz, demokrasi sorununu bir ikincil sorun olarak arka plana iter veya demokrasi konusunda kendi sınıf çizgilerinin ve sınırlarının da gerisinde bir çizgide kalırlarsa, kitlelerin gücü ve gelişen bilinci bu gün değilse yarın onlara da gereken sosyal dersi verir.*

*Hiç bir bahane, demokrasi sorununun unutulması, demokrasinin gelişmesinin durdurulması için yeterli ve kandırıcı olamaz.*

*Demokratik mücadelede geri adım atmayacağız, demokrasi cephesini güçlendirmekten taviz vermeyeceğiz ve gün be gün, gizli ve açık, resmi veya gayrı resmi demokrasi düşmanlığını ve düşmanlarını yenmek için savaşacağız. Bu mücadelede asl olan işçi sınıfının bağımsız tavrıdır. İşçi sınıfının devrimci ağırlığıdır. Nitekim son olaylarda demokrasi mücadelesinin kararlı ve sonuna kadar devrimci gücünün işçi sınıfı ve onun partisi olduğu ortaya çıkmıştır.*

**kitle**

## Coğrafi federasyon tezi fiili taksime gider

Cenevre Konferansının 2. turu başlarken Türk tezi : *«Coğrafi Esasa Dayanan Bağımsız Federatif Kıbrıs»* olarak açıklandı.

Teze göre, federal devlet iki ayrı federe yönetimden meydana gelecek. Adı da *Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti* olacak. Toprak olarak Ada'nın % 30'unu meydana getirecek Erenköy-Lefkoşe-Magosa hattının kuzeyi Türklere, güneyi Rumlara kalacak. Güneş, bir nüfus nakli yapıldıktan sonra sağlanacak AYRI bölgelerde toplumlar: *«maliye, eğitim, iç güvenlik, milli savunma konularında TAM ÖZERK olacaklar. Kendilerine ait birer parlamento, birer hükümet, birer polis teşkilatı, ve belirlenecek oranlarda askeri kuvvet bulunduracaklar».* Ayrıca *«Toplumlar Ada'nın asıl statüsünü zedelemiyecek biçimde içişlerini BAŞKA YÖNTEMLERLERLE de düzenlemekte SERBEST olacaktır.»*

Toplumların iç bünyeleriyle ilgili bu ayarlamalardan sonra bir de federal meclis ve federal hükümet kurulacak. Bununla *«toplumlar birbirleriyle olan ilişkilerini düzenleyecek ve EŞİT SAYIDA GÜCE SAHİP BULUNACAKLARDIR.»* Bir başka gazeteye göre de *«Türk ve Rum federe devletleri ayrı ayrı en geniş yetkiye, ortak (federal) yönetim ise en az yetkiye sahip»* olacak ve *«sadece dış politikada karar alacaktır.»*

İlk bakışta görüleceği gibi bu «formül» etnik mesele esas alınarak hazırlanmıştır. ve fiili bir taksimden başka bir şey değildir. Rumların Türkleri ezdiğine ve Ada'da bir arada yaşanamıyacağına GEREKÇE olarak gösterilen ve gerek yurttaki, gerek dünyadaki burjuva basınınca bir *mezalim edebiyatına* çevrilen insanlık dışı olaylar, savaşın SEBEBİ değil SONUCUDUR. Bu insanlık dışı davranışlar Rumların tümü tarafından değil FAŞİSTLER tarafından yapılmıştır. Ve aynı olaylar Sampson darbesi sırasında ilerici ve demokrat Rumların da başından geçmiştir

Görüldüğü gibi olaylar şimdilik emperyalizmin istediği biçimde gelişmektedir. Coğrafi federasyonun gerçekleşmesi adanın fiili taksimini getirecek ve NATO üyesi iki ülke aracılığıyla adanın NATO amaçları doğrultusunda kullanılması mümkün olacaktır. Ayrıca fiili taksimin oluşması adadaki Türk ve Rum kesimleri arasındaki husumeti sürekli körükleyecek, ada devamlı bir barut fıçısı halinde kalacaktır. Öte yandan, mesele bununla da kalmayacak, Türkiye ve Yunanistan arasındaki gerginlik devamlı diri tutulacaktır.

- Coğrafi federasyon gerçekleşirse, emperyalizm adaya her zaman müdahale imkânını elde tutacaktır...
- Adadaki Türk toplumunun demokratlaşması Denktaş ve benzerleri tarafından önlecektir. Aynı baskıya Rum kesimi de maruz kalacaktır.
- Şovenlik duyguları körüklenerek Türk ve Yunan düşmanlığı sürdürülecektir. Bundan ancak emperyalist silâh ve askeri araç fabrikatörleri faydalanacaktır..
- Kıbrıs'daki emekçi halk hareketi, bu şekilde sürekli baskı altında tutulacaktır...

Adanın, ülkemizin ve Ortadoğu halklarının çıkarları, Kıbrıs'ın bağımsız ve demokratik bir ülke olmasını gerektirmektedir. Bunun gerçekleşmesi için Kıbrıs'ın üslerden arındırılması, adanın asayişinin Birleşmiş Milletler barış gücüne verilmesi, serbest seçimlerin demokratik tarzda oluşturulması, emekçilerin bağımsız örgütlenme haklarının garantiye alınması birinci şarttır.

## İşçi sınıfının görüşü: Bağımsız ve demokratik Kıbrıs

Çeşitli demokratik örgütlerin destekledikleri ve katıldıkları Bağımsız Kıbrıs toplantısı, 4 Ağustos Pazar günü saat 15'de İstanbul'da Tepebaşı Gazinosu Salonunda yapıldı. Toplantıyı 3500'den fazla dinleyici büyük bir dikkatle ve ilgiyle izledi.

Toplantının yapılmasında son dakikaya kadar büyük güçlükler ve baskılarla karşılaşıldı. Tertip komitesine yapılan gayrı resmi baskılar yanında, salon sahibine yapılan baskılar, yaratılmak istenen kuşkular ve bir takım görevlilerin tutumları, çok sözü edilen demokrasinin işleyişinin nasıl engellenmekte olduğunun somut kanıtlarıydı.

Bu baskılar ve engelleme çabaları karşısında, tertip komitesi, böyle bir toplantı düzenlemenin demokratik bir hak olduğunu, fikirlerin özgürce tartışılmasının engellenemeyeceğini, öteyandan Bölge Sıkıyönetim Komutanlığının konuyla ilgili bir yasağının bulunmadığını ileri sürdü ve toplantının yasaklanması veya ertelenmesinin ancak Sıkıyönetimin yazılı bir yasaklamasıyla mümkün olabileceği konusunda demokratik haklarını kullanarak direndi.

Her türlü çevrenin gizli açık sansürü ve baskı altında yapılan Bağımsız Kıbrıs toplantısında, Kıbrıs'lı öğrenci Yalçın Veysi, Kıbrıs gerçeğini bir Ada'lı olarak örnekleriyle, somut olaylarla yansıttı. Yalçın Veysi'nin üzerinde durduğu ana nokta emperyalist güçlerin ve ajanlarının tertipleri, provokasyonları, cinayetleriyle Kıbrıs'taki Türklerin ve Rumların nasıl birbirlerine düşman edilmek istendikleri; emperyalizminin maşası ve ajanı faşist ve şoven milliyetçi örgütlerin oyunlarıyla Ada halkının nasıl bölündüğü oldu. Daha sonra söz alan Basın-İş Sendikası Genel Başkanı Burhan Şahin, emperyalizmin oyunlarına değindi ve Türkiye'de şovenizmin işçi sınıfı arasında nasıl yaygınlaştırılmak istendiğini anlattı.

Kendi adına konuşan İYÖKD Başkanı Alişan Özdemir ise emperyalizmin genel bir yorumunu yaptıktan sonra, Kıbrıs'ın bağımsızlığının ancak Kıbrıs halkının bağımsızlık mücadelesiyle gerçekleşebileceğini belirtti.

TSİP adına konuşan Oya Baydar, 1950'den bu yana Kıbrıs çevresindeki siyasal gelişmeleri özetledi, Kıbrıs halkının nasıl birbirine düşürüldüğünü, nasıl 1952'lerden önce Türkiye için bir Kıbrıs sorunu yokken, ABD ve NATO ile bütünleşme, yerli tekelcilerin ulusararası finans kapitalle kaynaşmaları yani sermayenin emperyalizmle ortaklık sürecinin hızlanmasıyla birlikte nasıl bir Kıbrıs sorunu yaratıldığını anlattı. Emperyalizmin Kıbrıs'taki çıkarlarını sayıp, Dünya barışı ve tüm emekçi halkların gerçek çıkarları açısından Kıbrıs çözümünün *tam bağımsız, tüm üslerden arınmış, demokratik Kıbrıs* olduğunu belirtti. Bu çözümün gerçekleşmesi için atılacak adımları ise, Kıbrıs'ta gerçek anlamda demokratik seçimler; Rumların ve Türklerin ortak ekonomik ve siyasal örgütler etrafında örgütlenebilme hakkı; Ada'daki bütün askerlerin kademeli de olsa en kısa zamanda adadan çekilmelerinin sağlanması olarak belirledi. Taksim tezine ve sonunda Taksime varacak bütün çözümlere karşı olduklarını bildirerek, Bağımsız Kıbrıs'ın ancak, bir yandan Dünya halklarının emperyalizme karşı mücadelesi, öte yandan da Dünya emekçi hareketinin ağırlığı ile mümkün olabileceğini söyledi.

Bazı konularda ve yorumlarda görüş ayrılıklarına rağmen konuşmacıların üzerinde birleştikleri nokta Kıbrıs sorununun gerçek çözümünü emperyalizmin Akdeniz'den kovulması ve bunun bir adımı olarak Kıbrıs'ta toprak bütünlüğüne sahip bağımsız ve demokratik Cumhuriyetin yeniden kurulması oldu.

## SERMAYE BASINI GERÇEK YÜZÜNÜ GÖSTERDİ

Kıbrıs olayları sırasında sermaye basını, tekelcilerin, emperyalizmin ortaklarının çıkarlarından yana demokrasi ve barış düşmanı çirkin yüzünü bir kere daha gösterdi. 12 Mart sonrasında ilk kez kurulan ve emekçi halkımızın demokratik hareketinin bir ürünü olan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ni yok saymakta en ilerici görünen gazeteler, sermaye çıkarlarına en bağımlı, en gerici organlarla aynı tutumu benimserlerken, Bağımsız Kıbrıs görüşüne ve bu görüşün başlıca savunucusu olan TSİP'ne yer vermemek için azami dikkati gösterdiler. Binlerce kişinin izlediği ve son yılların Kıbrıs sorunu konusundaki en önemli ve ciddi toplantısı olduğunda bütün dinleyenlerin birleştiği Bağımsız Kıbrıs toplantısını, ellerinde tüm veriler olduğu ve muhabir göndermiş bulundukları halde, hiçbir şekilde yansıtmadılar. Sözde liberal geçinen bir gazete, toplantının paralı ilânını önce kabul ettiği halde son dakikada kalıplarından çıkarttı.

TSİP'nin ve Genel Başkanı'nın Kıbrıs konusundaki sürekli bildirileri ve demeçleri gazetelerde tek bir satırla bile yer almazken, aynı günlerde irili ufaklı tüm sermaye örgütlerinin Kıbrıs konusundaki görüşleri, en sorumsuz ve yetkisiz kişilerin beyanatları, hiçbir tabanı olmayan derneklerin ve birkaç yüz üyeli sarı sendikaların basın bildirileri bu gazetelerde sütun sütun yer aldı. Bunun tek bir yorumu vardı: Şovenizm... Gene aynı basın, en soldakinden en sağdakine kadar, bir türlü içine yediremediği TSİP'nin kuruluşu ve gelişmeleri karşısında amansız bir iç sansür uygulamaya devam etti. Demokrasi dışı tutumların devamı için mutlaka faşist rejime gerek olmadığını gösterdi. En demokrat bilinen ve kendini en solda gören küçük dükkâncıdan en büyük basın tröstünün ortaklarına kadar basın ağalarının Sosyalist Parti'nin yer aldığı bir Türkiye'ye tahammülleri olmadığı açıkca görüldü. En solda olma iddiasıyla ortaya çıkan gazetenin sahibi, Bağımsız Kıbrıs ve benzeri toplantılardan ve Parti'den ancak bir olay yaratılırsa söz edilebileceğini; olaydan anlaşılanın da bir büyük arbede, bir genel tutuklama falan olduğunu açıkça ifade etti.

Yine sermaye basını, Kıbrıs olaylarını, şovenizmi en tehlikeli şekilde körükleyecek bir tutumla ele aldı. Kıbrıs Rumlarıyla Kıbrıs Türklerinin nasıl birbirlerini vurduklarını ballandıra ballandıra anlatırken, ABD'ye övgüler düzerken veya sosyalist ülkelerin çeşitli girişimlerini çarpıtarak aktarırken, güdülen amaç sadece tiraj arttırma değildi. Esas amaç emperyalizmin ve yerli ortaklarının Kıbrıs halkını bölme, Kıbrıs'ta bir fiili taksimi gerçekleştirme çabalarına katkıda bulunmaktı. Basın ahlâk yasasına uymayı taahhül etmiş olan bu gazeteler, bağımsız Kıbrıs görüşü ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi konularında, ancak en sağ örgüt ve iktidarlardan, bizzat emperyalizmden ve tekelci çevrelerden beklenebilecek bir sansür uygulayarak demokrasi adına son derece kötü bir sınav verdiler

Türk basınının bu acınacak durumu sermayenin egemenliğinden arınmış yeni bir basının, devrimci basının gereğini bir kere daha bütün boyutlarıyla ortaya koydu.

## Büyük sermaye yeni "adamını" tanıtıyor

Son haftanın Kıbrıs ve Cenevre haberleri yoğunluğu içinde önemli bir haber gözlerden kaçmadı. AP Bitlis senatörü Kamuran İnan AP başkanlığı için öne sürülüyordu.

Aslında bu plan yeni değildi. Bilindiği gibi Demirel 12 Mart öncesinde bile yerli tekelcilerden çoğunun gözünden düşmüştü, ama oligarşi bir türlü yeni bir politik lideri bulup çıkaramamıştı. 12 Mart ve sonrasında gelişen olaylarda yerli finans kapitalin bu sıkıntısı devam etti. Hele hele 14 Ekim ve 9 Aralık seçim yenilgileri Demirel'i kesinlikle değiştirilmesi gereken bir «at» durumuna düşürmüştü.

Ne var ki, yerli oligarşinin, prekapitalist ortaklarını da bünyesinde barındıran AP içinde başarılı bir bezirgân ve demagog, ve de bezirgânlık anlamında «teşkilatçı» bir parti başkanı bulmak kolay değildi ve binbir türlü Bizans oyununu ve taşra politikacılığının hilelerii bilen Demirel'i değiştirmek kolay olmayacaktı.

Türkiye'nin eski Nato delegasyonunda bulunmuş yeni senatör Kamuran İnan'ı ilk kez Devir Dergisi ve Altemur Kılıç, bazı tekelci mihraklar adına lanse etti. Ama aradan geçen zaman içinde, diplomat mizaçlı Kamuran İnanı AP içinde istenilen teşkilat çalışmasını gösteremediyse de parlamentoda «tekelci sermayenin yeni gözdesi» olarak her fırsatta kendini tanıtmağa çalıştı. (KİTLE, sayı 8)

İşte Kıbrıs olaylarının ilk raundunda Ecevit'in içteki siyasi rakiplerini ve özellikle Demirel'i silecek bir popülerlik kazanması ile Kamuran İnan, kendisinin uzman olduğu bir konuyu da denk getirerek yeniden adını duyurmağa başladı.

Yerli oligarşi (parababaları), ABD-AET ve Türkiye üçlüsünü en iyi bağdaştırabilecek bir isim olarak gördükleri Kamuran İnan'ı, iç politikada henüz bilinçlenmemiş emekçi kesimlere de yeni bir «umut» diye tanıtabilme çabaları içindedir. Ama İnan'ın AP kongresi öncesinde teşkilatta güçlenebilme şansı şimdilik zayıf görünüyor... Öte yandan Bitlis senatörünün eşinin Fransız asıllı olması da AP içinde kaynatılan cadı kazanı dedikodularında yer almaktadır. K. İnan'ın babasının bir kürt isyanında Bursa'ya sürüldüğü söylenmektedir. Bu nedenle doğu illerindeki pek çok AP'linin Kamuran İnan'ı 1945'de DP'nin kurulmasından bu yana DP ve onun devamı olan DP'nin başına geçecek ilk doğulu diye tanıttıklarına ve İnan'ı «halk çocuğu» diye nitelendirdiklerine tanık oluyoruz. K. İnan'ın siyasi kariyeri nasıl gelişir bilemeyiz. Ama bildiğimiz tek şey İnan'ın ne halk çocukluğuyla, ne de hatta doğululukla, yani doğulu emekçilerin çıkarlarıyla ortak bir ilgisi vardır. İnan, bulunduğu sömürücü burjuva sınıfının ve onun arkasındaki emperyalizmin çıkarlarını temsil etmektedir... Öte yandan bazı «ilerici» çevrelerin İnan'ı liberal ve demokrat diye tanıtmalarına da aldanmamak gerekir. Uluslararası finans kapitale bağımlı yerli oligarşi ne kadar demokratik (!) ise, İnan da o kadar demokratiktir.

## TSİP'NİN SEYDİŞEHİR İLÇE ÖRGÜTÜ KURULDU

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Merkezi tarafından bir açıklama yapılarak, Parti'nin teşkilatlanma çalışmalarının geçtiğimiz hafta içinde de gereken titizlik ve sorumlulukla yürütüldüğü belirtilmiştir.

TSİP Merkez Yürütme Kurulu tarafından Konya ve Seydişehir'e atanan Yönetim Kurulları şöyle oluşmaktadır:

SEYDİŞEHİR İlçe Müteşebbis Heyeti: Başkanı: İZZET BAYKONDU (işçi-öğrenci), Sekreter: ABDURRAHİM GÖRÜR (öğrenci), Sayman: Mehmet BAKIR (işçi), Üye: İBRAHİM ELMA (işçi), Üye: [illegible] DİZMAN (küçük esnaf)

Türkiye'de çeşitli sosyal sınıf ve zümrelerin çıkarlarının kristalleşmesi, siyasi örgütleri de netleşmeye zorluyor. Siyasi partiler içinde ve arasında son yıllarda gördüğümüz çeşitli çalkantılar bu kristalleşmenin yansımalarından başka bir şey değil..

Şimdiki partilerin en güçlüsü olan ve üstelik çeşitli reform önerileriyle yola çıkan CHP de bu çalkantıların dışında değil... CHP'de geleceğe dönük olarak üzerinde durmamız gereken kanat, şüphesiz ki, sol kanattır. Bu kanat içinde işçi sınıfına yakın unsurlar var... Gene bu kanatta sosyalist olduğunu söyleyen ve toplum olaylarına sınıf açısından bakmağa çalışan öğeler bulunuyor. Ama genel yapısıyla CHP'nin şimdiki sol kanadı şehir ve kır küçük burjuvazisinin, emperyalizme bağımlı yerli oligarşi egemenliğine karşı muhalefetini temsil ediyor. Çünkü CHP içindeki sol kanadın dayandığı sınıf temelini anti.monopolist talepler taşıyan şehir ve kır küçük burjuvazisi meydana getirmektedir.

CHP'de ayrıca, emperyalizme bağımlı yerli tekelci sermayenin uzun vadeli çıkarlarını sınıflararası bir sosyal barışta gören bir *sağ* kanat vardır. CHP Genel Başkanı bu iki kanadı dengede tutmağa çalışan politik güçtür. Genel finans kapital dışında kalmış anti.monopolist sermayedarların bir kısmı da isteklerini şimdilik CHP'de şekillendirmişlerdir.

İşte henüz kristalleşmemiş bu girift yapının ortaya çıkardığı sosyal politika: *burjuva reformizmi*'dir. CHP içindeki sol kanadın radikal istekleri şu anda etkili olmamaktadır. Tekelci sermaye kanadı ile partinin çeşitli kademelerinde, parti tabanı ve gövdesinde ve parlamento grubunda bulunan sol kanat arasındaki dengenin tekelci sermaye lehine olduğu ve burjuva reformizminin gitgide finans kapital yararına geliştiği gözlerden kaçmıyor.

Reformizmin CHP'de belirginleşen programı, tekelci sermayeyi kuşatma sloganıyla yola çıkmıştı. Tekelci sermayeyi kuşatmanın umut bağlanan yolu ise *halk sektörü* şeklinde ortaya konuluyordu. Şimdiye kadar CHP'nin incelenmesinde parti içindeki sağ ve sol kanatların varlığını belirterek ülkede sınıf çelişkilerinin derinleşmesi, sınıf mücadelesinin gelişmesi, işçi sınıfı hareketinin güçlenmesi oranında saflarını daha da kristalleşeceğini, göstermeğe çalıştık. Önümüzdeki evrede ortaya çıkacak çeşitli olaylar karşısında CHP'nin izleyeceği politikada bu kanatların yer yer çekiştiğini, yer yer uzlaştığını göreceğiz.

CHP'nin bugün ılımlı bir reformizm politikası gütmesinin maddi temelleri şöyle gözüküyor: 1 — Partinin genel olarak destek gördüğü, fakat parti içinde sol kanat tarafından temsil edilen küçük burjuvazinin modern toplumdaki güçsüzlüğü ve kaypaklığı 2 — Parti içinde tekelci sermayenin belirli mihraklarından destek gören ve aslında oligarşinin uzun vadeli çıkarlarını gözeten tekelci sermaye kanadının ve temsilcilerinin varlığı ve bunlardan kimilerinin işgal ettiği bakanlık koltukları... 3 — Tekelcilerle olan çelişkisinde muhalefetini CHP'de yönlendirmiş bulunan anti.monopolist burjuva kesimlerinin finans kapitalle olan çelişkisinin uzlaşmaz çelişki niteliği taşımaması..

# CHP ile egemen sınıflar ilişkisi nasıl gelişiyor?

Parti içinde bu sosyal tabanlardan kaynaklanan eğilimlerin şimdiki ortak denge politikası: *Sınıflar arası bir sosyal barış*'tır. Halk sektörü yoluyla ve çeşitli uygulamalarla umulan sonuç ülkemizde sınıflararası çelişkilerin yumuşayacağı'dır. Nitekim tekelci sermayenin uzun vadeyi gören bazı akıllı kesimleri CHP'nin desteklenmesini savunmaktadır.

CHP'nin uyguladığı uzun vadeli bir sosyal barış politikasının çeşitli emekçi kesimler karşısındaki tutumuna kısaca göz atarsak şunları görürüz:

● CHP'nin en tutucu tavrı işçi sınıfı karşısında ortaya çıkmaktadır. Çeşitli işçi hareketlerine karşı gösterilen tahammülsüz ve sert politika bunun belirgin örneğidir. Ayrıca işçi aristokrasisi ve bürokrasisi aracılığıyla işçi hareketlerini kontrol etmek sosyal demokrasinin dünya ölçüsündeki klasik yöntemleri arasındadır. Bu sarı sendikacılar işçi sınıfının ekonomik mücadelesini içten önlemeğe çalışırken, kendi sendikalarındaki sosyal muhalefetlere karşı yer yer komandoların ve lumpenlerin «yardımına» başvuracak kadar gangster metotlarından bile geri durmamaktadırlar. Gene sendika içindeki devrimci muhalefet liderlerini sendikalardan ihraç etmek, patronla işbirliği yapıp o işçiyi işten attırdıktan sonra sendika ile ilişkisini kesmek bazı sosyal demokrat sendikacıların başvurdukları yöntemler arasındadır.

● CHP'nin en fazla üzerinde durduğu ve birşeyler vaadettiği kesim orta köylülük ve genel olarak küçük üreticiler oluyor. Hem kooperatif örgütlenmesi, hem de bunun itici ekonomik gücü olarak gösterilen Halk Sektörünün Kooperatifler Bankası, Köybank vb. gibi projeleri küçük üreticilere yapılmış vaatler listesinde yer almakta.. Fakat CHP'nin küçük üreticiler bakımından radikal bir program izlemediği de muhakkak. Tütün ve çay gibi tarım ürünlerinin taban fiyatlarının yüksek tutulması belki küçük üreticilere yarayabilir ama, özellikle buğdayın taban fiyatına yapılan zammın küçük üreticiyi memnun ettiğini söylemek son derece yanlıştır. Çünkü buğday üretimi büyük ölçüde, büyük tarım kapitalistlerinin, tefeci.bezirgânlıkla içiçe olan zengin köylülerin, ya da feodal kalıntıların elindedir. Ülkemizde geniş köylü kitleleri buğday üreticisi olmaktan çok buğday tüketicisidir. Bugün buğday taban fiyatına yapılan zamlar küçük ve orta köylülüğe avantaj değil dezavantaj sağlamıştır. Ayrıca küçük üretmenlerin elindeki buğdaylar zaten büyük ölçüde aracı tüccarlar (tefeci.bezirgânlar) tarafından kapatılmıştır. Gene büyük buğday üretim alanlarındaki ürünler, tarım kapitalistleri veya ağalar tarafından satılacağından, taban fiyatlarına yapılan zamlar çok büyük oranda emekçilerin değil, kırdaki sömürücülerin işine yaramıştır. Öte yandan buğday ve un stoku yapan tefeci.bezirgânlar, kış aylarında ürünü piyasaya fahiş kârlarla süreceklerdir. Bu gidişin kaçınılmaz sonucu kışın ekmek fiyatlarının artması olacaktır. Eğer devlet ekmek fiyatları artışını önlemek için aradaki kârı kendisi ödemeğe kalkarsa, emekçilerin vergilerinden toplanan devlet fonları gene kırdaki sömürücülerin cebine akmış olacaktır. Yok, şayet; bu fark devletçe karşılanmazsa emekçilerin sıkıntısı büsbütün artacaktır.

● Bu gidişten en fazla zarar görecek emekçi kesimlerinin başında yoksul köylülük gelmektedir. Yoksul köylülük hiçbir taban fiyatı yükseltmesinden yararlanmadığı gibi, genel pahalılıktan en fazla etkilenen kesimler arasındadır.

● CHP şehir küçük burjuvazisinin çıkarlarını nasıl kollayacaktır? Tekelciliğe karşı aktif ve etkili, cesur bir politika güdülmedikçe bu çıkarların da kollanması zordur.. Olsa olsa devlet personelinin maaşları arttırılacaktır. Bu tutum zaten Demirel yöneliminin de izlediği enflasyonist politikaydı.

● Finans kapital dışındaki anti.monopolist sermaye kesimlerinin ülke ekonomik hayatında fazla bir ağırlığı yoktur. Bu kesimlere verilecek bazı tavizler ve kredi musluklarından akıtılacak birkaç damla, sözkonusu burjuva kesimini şimdilik tatmin etmeğe yeter. Ayrıca bu kesimin tekelcilerle olan çelişkisi, ülkede hiçbir zaman etkili ve önemli bir çelişki değildir. Olamaz da.. Bu durum gösteriyor ki, CHP'nin izlediği ekonomik politikadan en fazla zarar gören kesimler işçi sınıfı ve yoksul köylülüktür... Burjuva reformizminin programı, sınıfsal çelişkileri nedenli yumuşatmağa çalışırsa çalışsın, işçi ve yoksul köylülüğün emperyalizme ve yerli ortaklarıyla olan uzlaşmaz çelişkisine çare bulabilecek durumda değildir. Yukarda sıraladığımız somut kanıtlardan da anlaşılacağı gibi CHP sadece kır ve şehir küçük burjuvazi ve orta sermaye gruplarıyla, finans kapital arasındaki çelişkileri yumuşatmak yolundadır.

Dünya emperyalist sisteminde yavaş yavaş derinleşmekte olan ekonomik krizin Türkiye'yi büyük ölçüde sarsacağını da düşünürsek, çelişkileri yumuşatmak ve sınıf mücadelesini önlemek politikasının ne kadar hâyali olduğunu çabucak görürüz. Tekrar belirtelim ki, «sınıflararası barış» sınıfların politikasıdır. Bu geçici ve sözde bir barış da, batı ülkelerinde emperyalist burjuvazinin dünya ölçeğindeki sömürüden sağladığı aşırı kârların bir kısmını kendi emekçilerine aktarmasıyla mümkün olabilir. Emperyalizmin kuyruğuna ilişmiş bulunan yerli tekelci burjuvazi için böyle bir şans yoktur. Kaldı ki, yerli oligarşinin ağababaları bile gitgide aşırı kârlarından olup, bunalıma düşerlerken ve pazar rekabetlerini kızıştırırlarken, zaten dış pazarı olmayan, emperyalizmin sultası altındaki yerli tekelci sermayenin üzerine abanacağı tek emekçi kesim Türkiye halkıdır.

İlk günden beri CHP'den önemli bir ekonomik dönüşüm beklenemeyeceğini gösterdik. Aradan geçen zaman işçi sınıfı sosyalizminin bu bilimsel görüşlerini doğrulamıştır. Son zamanlardaki çelişmeler finans kapitalin CHP'yi kendi güdümüne alma yolunda ileri adımlar attığını göstermiştir. CHP ve birtakım ütopist.reformist kalemler ve kuyrukçu sendikacılar halk sektörünü, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki «üçüncü yol» diye tanıtmaktaydılar. Oysa bu, ya da herhangi bir üçüncü yol iddiası uydurmadan başka bir şey değildir. *Üçüncü yol diye bir şey yoktur*. Üçüncü yol olarak tanıtılan her yol, kapitalizmin içindeki çeşitli uygulamalardır... Nitekim bizdeki üçüncü yolcu, halk sektörcüleri de, kapitalist sistem içindedirler ve bu sektörün ekonomik hayat içindeki yerini, biçimini dahi henüz somutlaştırabilmiş değillerdir.

Eğer CHP iktidarı küçük üreticilerin kooperatif örgütlenmesini gerçekleştirebilirse, köylülüğün örgütlenmesi açısından önemli bir adım atmış olacak ve kırlardaki tefeci.bezirgânlığa karşı ciddi bir mücadele platformunu kolaylaştırmış bulunacaktır. Bu özellik —eğer gerçekleşirse— belki de CHP'nin emekçi halk hareketine getireceği en önemli katkı olacak, köylülüğün örgütlenmesi ve işçi.köylü ittifakının kurulması kolaylaşabilecektir.

İşçi sınıfı sosyalizmi, CHP'nin toplumumuzda demokratik bir fonksiyon görebileceğini söylemiştir, gerçekten de işçi sınıfının bu birleyici etkenin yanısıra CHP'nin sosyal demokrat eğilimi [illegible] demokratlaştırmak yolundadır.

Ama kapitalizmin evrensel bunalımının derinleşmesi ve depreminin Türkiye'yi de sarsmasıyla aynı burjuva demokrasisi geçerli olabilecek midir? Hindistan sosyal demokrasisi bu bakımdan tutucu bir örnek olmuştur. Bu çalkantının Türkiye'deki sınıf mücadelesini derinleştireceği, işçi sınıfını güçlendirebileceği, ve işçi sınıfı hareketinin tüm toplum katlarını ve örgütlerini etkileyeceği açıktır. Bu etkileme herşeyden önce CHP'de ve sosyal demokrat sendikalarda kendini gösterecektir. CHP'nin demokratik tavrının işçi sınıfının bu yükselişi karşısında da ne ölçüde kalacağını, ne ölçüde tutuculaşacağını zaman gösterecektir.

Bu konuları hatırlatmak, demokrasi cephesini kurmakta birinci derece sorumlu olan sosyalist muhalefetin, yani işçi sınıfının görevidir.

Öyle görülüyor ki, yerli oligarşinin CHP üzerindeki umudu ve nüfuzu artmaktadır. Yerli finans kapitalistlerin, yabancı ağababaları ile tezgâhladıkları tatlı planlar, CHP.MSP hükümeti kulislerinde kotarılarak, fırına verilmek üzeredir.

CHP'nin genel olarak finans kapitalle olan ilişkilerini ve ABD.AET-TÜRKİYE üçlüsündeki yerini başka yazılarda ele almağa çalışacağız.

## TEKELCİ SERMAYE CHP'Yİ SIKIŞTIRIYOR

«Yaşşa Karaoğlan» teraneleri arasında gözden kaçan ve kaçırtılmağa çalışılan bir gerçek var: Türkiye oligarşisi, son günlerde iktidar üzerindeki tatlısert baskısını yoğunlaştırmış ve iktidar içerisinde kendisini temsil eden veya kendisine yakın olan kişi ve kanatlar vasıtasıyla tavizler koparma yolunda önemli adımlar atmıştır. Finans kapital mihraklarının en akıllı ve bilinçli temsilci ve sözcüleri, gelişen olaylar karşısında «dış» ve «iç» itibarı artan Ecevit'in ve Ecevit iktidarının karşısında, daha anlayışlı, daha müsamahakâr ve daha «ince» bir yolu benimsemiş olduklarını her vesileyle belirtmekten geri kalmıyorlar. Nitekim, Kıbrıs Harekâtı'nın yanısıra Ecevit İktidarı, Türkiye finans kapitaline yeni kaynaklar sağlama görevini de ihmal etmemiş bulunuyor. Önümüzdeki günlerde Sanayi Odaları Başkanları ile Maliye Bakanı Deniz Baykal Ankara'da görüşmeler yapacaklar. «Para ve kredi darlığına çare bulmak» adı altında, gerçekte finans kapitale yeni fon ve kaynaklar sağlamak amacıyla başlatılan görüşmeler, Kıbrıs çıkartması nedeniyle ertelenmişti. Şimdi yeniden başlatılacak olan bu görüşmelere, İstanbul Sanayi Odası Başkanı Nurullah Gezgin, Ankara Sanayi Odası Başkanı Hami Kartay, Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı Şinasi Ertan ve Maliye Bakanı Deniz Baykal katılacak, ayrıca Sanayi Odaları Başkanları, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan, Ticaret Bakanı Fehim Adak, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Abdülkerim Doğru, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cahit Kayra'dan oluşan, Bakanlıklar Arası Ekonomik Kurul ile de temasa geçeceklerdir. Para babalarımızın amacı, enflasyonu önlemek için, bankaların, Merkez Bankası'nda bloke edilmiş bulunan paralarının serbest bırakılmasını sağlamaktır. Ankara'da yapılacak toplantılarda bu konunn «önemle» ele alınacağı, büyük sermayenin basın sözcüleri tarafından açıklanmaktadır.

# Görevlerimiz ve başarının yolu

**Yalçın Yusufoğlu**

*İşçi sınıfının ve yoksul köylülüğün iktidar mücadelesinin öncü örgütü olan Parti, bu nihai ve temel amacı asla gözden uzak tutmadan yapılması gereken tüm ideolojik ve pratik çalışmaları planlamakla ve gerçekleştirmekle yükümlüdür. Parti tüm çalışmalarını emekçi halkın devrimci ve demokratik iktidarının sarsılmaz bir biçimde kurulması hedefinde yoğunlaştırırken, aynı zamanda bu amacı geciktiren pürüzleri ve engelleri de aşmağa çalışır. Yani Parti'nin hedefi sadece soyut bir iktidar değildir; bu iktidarın sağlam temeller üzerine kurulması ve emekçi halk iktidarına giden birikimin yükseltilmesi, tarihi akışın hızlandırılması, Parti çalışmalarının odaklaştığı iki ana noktadır. Parti mücadelenin her aşamasında bu esasları asla gözden uzak tutmadan, somut şartları tahlil eder ve strateji içindeki taktikleri ya da acil görevleri tayin eder ve uygulamayı gerçekleştirir.*

*Bugün Türkiyemizde, Parti'nin acil görevleri başlıca şu noktalarda somutlanıyor:*

● *Sosyalizmi işçi sınıfına maletmek, bir başka deyimle işçi sınıfının siyasi örgütlenmesini gerçekleştirmek ve yoksul köylülüğün örgütlenmesini bu örgütlenmeden bağımsız görmemek, yeni devrimci işçi liderlerini ve kadroları örgüt disiplini çevresinde yetiştirmek*

● *Sosyalist hareketin dağınıklığını sağlıklı bir devrimci birliğe doğru gidermek, kadroların, yani nitelik gücünün merkezileşmesini gerçekleştirmek.*

● *Demokratik güçbirliğini kurmak ve halk cephesinin sağlam temellerini atmak Bu yolda işçi sınıfının demokratik ve tarihsel öncülüğü prensipleri ışığında işçi.köylü ittifakını savsaklamayacak şekilde sosyalist muhalefet görevini yerine getirmek, yani tüm sosyal olaylarda işçi sınıfının bağımsız devrimci tavrını ve ağırlığını koymak.. İşçi sınıfı bağımsızlığını somutlayıp, güçlendirmek...*

*Yukarıdaki noktalarda topladığımız acil görevlerden birini diğerine yeğ tutmak, şematik davranışlara yol açar. Bu görevlerden hiçbiri diğerlerinden bağımsız değildir, hiç biri diğerlerinden daha az önemli veya ertelenebilir sayılamaz.*

*Parti kurulduğu gündenberi titizlikle ve ciddiyetle bu görevleri yerine getirmek için tüm enerjisini kullanmaktadır. Parti'nin işçilerden gördüğü büyük ilgi ve partinin örgütlenme programının özellikle bu gerçeğe göre çizilip uygulanması sağlıklı gelişimin en somut göstergesidir.*

*Öte yandan Parti, çalışmalarını sadece örgütlenmeden ibaret tutmamaktadır. Parti kendisini kitlelerden ve ülkedeki sosyal olaylardan tecrit etmemiş, gelişen olaylar karşısında tavrını ve görüşlerini aktif bir biçimde koymuştur. İşçi sınıfının görüşlerini hem geniş emekçi kitlelere aktarabilmek, hem de Türkiye'deki sınıflar politikasında işçi sınıfının tavrını ve ağırlığını göstermek için imkanlarını ve kadrolarını seferber etmiştir. Örneğin, Partinin kuruluşundan sonraki en önemli olay olan Kıbrıs sorununda aldığı aktif tavır, her ne kadar burjuva basını tarafından hasıraltı edildiyse de, hareketle sıcak ilgisini sürdüren devrimci kadroların gözünden kaçmadı. Türkiye'nin çeşitli büyük illerindeki çeşitli toplantılar, geniş afişleme çalışmaları, yaygınca dağıtılan onbinlerce bildiri, açık-gizli şovenizm bayraktarlığı yapan tüm burjuva basınını aşarak kitlelere ulaşmanın örnekleri olmuştur. Ayrıca Partinin bu demokratik çabalara, ülkedeki demokratik kuruluşları katmak için gösterdiği uğraş, demokrasi cephesi yolunda atılmış başlangıç adımlarıdır.*

*Gene Parti, işçi sınıfı sosyalistlerinin devrimci birliğe ulaşmaları görevini en başta gelen bir ödev saymıştır ve sayacaktır. Parti dışındaki çeşitli çevrelerin çekimserliklerini ve çekingenliklerini, hatta bazı engelleme çabalarını bile hoşgörüden uzaklaşmadan karşılıyoruz. Çünkü Parti ve Partiye yakın çevreler, hareketin sorumluluğunu sonuna dek duymaktadırlar ve bu sorumluluğun en önemli parçalarından birinin yakın geçmişteki çeşitli hatalı alışkanlıkları tekrarlamamak olduğunu bilmektedirler. Parti bugüne dek olduğu gibi bugünden sonra da işçi sınıfı prensiplerinden ve görüşlerinden asla taviz vermeden, tüm eleştirilere, uyarılara ve önerilere sonuna kadar açık olacak, sosyalist hareketin ilke birliğini ve devrimci merkezileşmesini başlıca güncel görevi sayacaktır. Bu görevin başarıyla yerine getirilmesinde; bilimin rehberliği ve ülke gerçekleri işin teorik.ideolojik yanıysa; sosyalist kardeşliği korumak ve tüm çabaları örgütlenmeye, merkezileşmeye ve emekçi halk hareketine yoğunlaştırmak görevimizin pratik yanıdır.*

*Parti geçici başarılar peşinde değildir. Yakın geçmişte gelgeç başarıyla sarhoş olan veya megalomaniye düşen, bilemediniz rehavete dalan eğilimlerin, hareketi nereye götürdüğünü herkes görmüştür. Parti, örgüt olarak bu eğilimlerin hiçbirini göstermeyeceği gibi, partililer ya da sempatizanlar arasında münferit olarak çıkabilecek böyle ucuz alışkanlıklara da göz yummayacaktır. Parti işçi sınıfı alçakgönüllülüğünden uzak düşemez ve düşmeyecektir. Parti sosyalizmde nihai başarının tek yolunun sağlam ve kalıcı örgütleme, devrimci ilke birliği, doğru düşünce ve davranış bütünlüğü olduğunu bilmektedir. Bu bakımdan, tirajı 8 bine ulaşan aylık ya da 16 bini aşan haftalık yayınlarla, hatta Parti'nin gördüğü gitgide genişleyen ilgi ve destekle övünmenin oportünizm olduğunu tüm parti üyeleri ve sempatizanları bilmelidirler. Gerçek ve kalıcı tek zafer yolu başta işçi sınıfının ve yoksul köylülüğün, giderek tüm emekçi halkın devrimci örgütlenmesinden geçer. Parti ancak bu görevi yerine getirebilirse üstlendiği tarihi misyonu başarmış olacaktır. Ve Parti bu yolda kendisini alabildiğine sorumlu hissedecek, ama şimdilik kendi dışında varlığını sürdüren bazı sosyalist çevrelerden de ciddiyet ve iyi niyet bekleyecektir.*

# Coğrafi federasyon taksim değil midir?

**Ali Doğan**

CHP'nin Kıbrıs konusunda izlediği ya da oluşturmaya çalıştığı siyasetin ne olduğu yakın zamana kadar açıkça belli değildi. Buna karşılık emperyalizmin ve emperyalist çıkarlara yatkın sair mihrakların CHP'yi ne gibi bir siyaset izlemeye *sürüklemek* istedikleri pekâlâ belliydi. *Onlar,* Ada'nın resmen olmasa bile fiilen *taksimini* sağlamak istiyorlardı. Taksimin kimlere ne kazandıracağı ve kimlere ne kaybettireceği KİTLE'de açık açık anlatıldı, gözler önüne serildi. Emperyalizmin ve onun yerli uzantılarının taksim tezi üzerinde odaklaşan türlü çıkar hesapları bütün veçheleriyle teşhir edildi.

Bugün önemli olan, CHP'nin —daha doğrusu onun hükümet kararlarını yönlendirmede ağır basan kanadının— Kıbrıs sorununu ele alışta nerden nereye geldiğidir. Bu konunun açıklığa kavuşması yalnız bugün için değil, ilerisi için de önemlidir. Zira Kıbrıs'ın bundan böyle kavuşturulacağı söylenen «yeni statüsü»nün somut niteliği ve bundan ilerde doğacak sonuçlar belli bir ölçüde CHP'nin iç evrimine ve onunla birlikte Türkiye'de gizli—açık faşizme karşı demokratik güç birliğinin geleceğine bağlıdır. Toprak bütünlüğü teminata bağlanmış, gerçekten bağımsız ve demokratik bir Kıbrıs'ın — Üçüncü Dünya ülkeleri arasında yerini alan, emperyalizmin dümen suyunda gitmeyen, Birleşmiş Milletler üyesi bir Kıbrıs'ın — varlığının devamı, genel olarak dünya emekçi hareketinin, özel olarak Orta Doğu halklarının emperyalizme karşı mücadelelerinde başarı sağlanabilmesi bakımından hayatî bir zorunluluktur. Kıbrıs sorununun bu bakımdan *geçerli* ve *kalıcı bir* çözüme bağlanabilmesi Türkiye'de —yalnız Türkiye'de değil, Yunanistan'da da— iç dinamiklerin, dünya emekçi hareketi açısından olumlu ve olumsuz yanlarıyla, büyük bir dikkatle izlenmesini ve değerlendirilmesini gerektirir.

CHP—MSP hükümeti ilk başta «Kıbrıs'ta barışın ve Kıbrıs'lı Türklerin güvenliğini sağlamak, Kıbrıs devletinin bağımsızlığını ve demokratik anasayal düzenini teminata bağlamak» için Kıbrısa çıkarma kararı almış ve bunu uygulamaya koymuşken, sonradan ağırlık Kıbrıs Türk cemaatinin bir limana sahip olması, bu nedenle de Girne'de ele geçirilen köprübaşının elde tutulması gereğine kaydırılmıştır. Bu yeni gerekçenin daha çok Kıbrıs'da açık ya da gizli taksimden büyük çıkarlar uman ve bunu açığa vurmaktan çekinmeyen sermaye çevrelerince benimsenen bir tercihten kaynaklandığı açıktır. Nitekim çıkarmadan sonra ağırlığın bu yana kayması, hükümetin ikinci Cenevre görüşmelerine «coğrafi federasyon» (fiilî taksim) teziyle gitmesi sonucunu doğurmuştur. Oysa coğrafi federasyon tezinin benimsenmesi CHP'nin ötedenberi savunur göründüğü «fonksiyonel federasyon» görüşünden dahi daha geriye düşerek Kıbrıs'ın toprak bütünlüğünün ihlâline, yani taksime doğru ileri bir adım atması demektir. Bu da tekelci sermaye çıkarlarına yatkın tercihlerin bu konuda CHP içinde ağır basmakta olduğunu gösterir: Coğrafi federasyonun Türkiye'nin bütçesine bindireceği ek yük —nüfus mübadelesi, ekonomiyi geliştirmek için gerekli altyapı yatırımları, askerî güvenliğin sağlanması, «otonom» yönetim masrafları, vs. — dönüp dolaşıp yine emekçi halkın sırtından çıkarılacak, buna karşılık Ada'da sermaye yatırımları ve yeni pazar imkânlarından yararlananlar doğrudan doğruya mevcut ya da müstakbel tekelciler olacaktır. Bunlar daha şimdiden yeni bir «ekonomik seferberlik» gereğinden dem vurup Kıbrıs'a «ekonomik çıkarma» harekâtına hazırlanmaktadırlar.

Bu durumda CHP'nin bugün «Kıbrıslı Türklerin güvenliği» adına coğrafî federasyon tezine yatması, dün «Kıbrıs'ta barış, demokrasi, güvenlik ve Kıbrıs devletinin bağımsızlığı»n adına girişilen çıkarma harekâtının —ve bundan hükümete ve özellikle Başbakan Ecevit'in payına düşen prestij kazancının— tekelci sermayenin ve emperyalizmin hesaplarına âlet edilmesine rıza göstermesi demektir. Kıbrıs'ın coğrafî federasyon esası üzerinde «yeni bir statü»ye bağlanması Kıbrıslı Türklerin güvenliğini hiç bir nihaî teminata bağlamayacaktır çünkü. Dünyanın her yerinde olduğu gibi Kıbrıs'ta da ayrı cemaatler arasında düşmanlık ve sürtüşmeyi yaratan da, sürdüren de emperyalizm ve onun yardakçılarıdır. Makarios'un 15 Temmuz'dan bir iki gün sonra Beyrut gazetelerinde yayınlanan bir demecinden de anlaşıldığı gibi, Ada'da ne zamandır sürmekte olan cemaatler—arası görüşmelerde bir anlaşma umudu tam belirdiği sırada ABD ve CIA kuklası Sampson çetesi işe karışıp ortalığı birbirine katmıştır. Böylesi bir tesadüf hiç de rastgele bir tesadüf değildir. Sampson çetesinin adamlarına darbeden sonra dört gün içinde iki bini aşkın solcu ve demokratı kırdırtan emperyalizm, şimdi on binlerce Kıbrıs'lı Türk'ü aynı adamların elinde «rehine» tutturarak yeni provokasyonlara zemin hazırlamaktadır.

Öte yandan Kıbrıs'ın coğrafî federasyon esası üzerinde *yeni bir statüye* bağlanması ne demektir?

Bizce, bu açıkça Kıbrıs'ta Sampson çetesi eliyle —yani doğrudan doğruya emperyalizm adına girişilen kasıtlı ve hesaplı provokasyon sonucu— yaratılan emrivâkinin meşrulaştırılması, hukukî geçerliğe bağlanmasıdır. Bir başka deyişle Kıbrıs'ın bağımsız ve demokratik devlet statüsünün 15 Temmuz'da olduğundan daha geriye götürülmesidir.

Beş gün sözümona «cumhurbaşkanlığı» yapıp işini gördükten sonra basıp giden Sampson'un yerine getirilen Klerides'in kimliği de, temsil ettiği çıkarlar da herkesce yeterince biliniyor. Hâlen Kıbrıs'ın Rum kesiminde duruma hâkim olanlar meşru Makarios yönetimini zorla deviren, Makarios taraftarlarının bir kısmını öldürüp bir kısmını tutuklayan, bütün Ada'da demokrasiyi fiilen rafa kaldıranlar değil mi? Sampson meşru bir yönetimi devirip meşru Başkanın öldürüldüğünü bir marifetmiş gibi ilân ettikten sonra Lefkoşe'de ve Atina'da elini kolunu sallıya sallıya dolaşıp demeçler patlatırken, «Cumhurbaşkanlığı» nı ondan devralan Klerides Cenevre'de Kıbrıs Rum cemaatini ve yönetimini hangi güçler ve çıkarlar adına temsil edecek?

Kıbrıs Türklerinin «temsilcisi» Denktaş'a gelince, o da Makarios'u deviren azılı Enosis'çiler, yani Ada'nın toptan Yunanistan'a ilhakı dâvasını güdenler, Enosis'ten *değil, bağımsız Kıbrıs'tan* yana olan solcuları ve demokratları doğrarken, «Bu olaylar bizi ilgilendirmez Rumların kendi iç işleridir» diyerek Türkleri evlerine kapanıp Ada'da demokrasinin ve meşruiyetin ırzına geçilmesine seyirci kalmaya çağıran adam değil mi?

Kıbrıs'ın geleceğini *bu durumda* ve *bu adamlarla* coğrafî federasyon esası üzerinde *yeni bir statüye* bağlamaya kalkmak Ada'nın geleceğini onu nereye götürecekleri dünden belli kişilerin ve mihrakların eline teslim etmek değilse nedir?

Kaldı ki sorun salt kişilik sorunu da değil. Bugünün Klerides'lerinin Denktaş'larının yerini yarın başkaları, ama yine aynı nitelikte kişiler alabilir ve esasta hiç birşey değişmez. Esas olan Kıbrıs'ın bağımızlığına da, toprak bütünlüğüne de somut içerik kazandıracak olan, demokrasidir. Bunun içindir ki, Kıbrıs halkının demokratik tercihlerini kaale almayan tepeden inme çözümler, hangi millî tercihler adına gerçekleştirilmeye çalışılırsa çalışılsın, emperyalizmden gayrı kimsenin işine yaramayacaktır.

Kıbrıs olayının bu kadar büyük yankılar uyandırıp dünyayı birbirine katması boşuna değildir. Kıbrıs'ta kurulacak yeni denge Türkiye'nin ve Yunanistan'ın iç dengelerini ve tüm Ortadoğu dengesini ister istemez etkileyecektir. Emperyalizmin türlü riskleri göze alma bahasına da olsa Kıbrıs'ta yeni dengeler peşinde koşması bundandır. Dolayısıyla Kıbrıs'a yeni statüler aranır ve «bulunurken» Türkiye ve Yunanistan'da gelişmekte olan iç dinamiklerin Kıbrıs'ta emperyalizmden yana yeni dengelerin ağırlığı altında ezilecek yerde, orda her iki ülke ve bütün Ortadoğu halklarının gerçek çıkarları doğrultusunda ağırlık kazanmalarına çalışmak gerekir.

ZİKRULLAH KIRMIZI

# Faşizm yeryüzünün bütün bölgelerinde adım adım geriliyor ve yıkılıyor

## Anti-Faşist mücadele güçleniyor

Portekiz'de 32 yıllık faşist rejimin bir darbe ile yıkılmasından, Yunanistan'da, ne kadar göstermelik ve ABD yanlısı da olsa yine de sivil bir rejime geçilmesinden sonra, İspanya'da da yeni ve önemli kıpırdanmalar baş gösteriyor.

Son olarak kendisine «demokratik cunta» adını veren ve Komünist Partisi, sosyalistler, monarşistler, liberaller, hatta sermayenin bazı kesimlerinin temsilcilerinden oluşan bir grup, halka ve Silâhlı Kuvvetlere, İspanya'da demokratik rejimin yeniden kurulması için resmî bir çağrıda bulunmuştur. Bir yıldan beri yeraltında çalışan cuntanın merkezi Madrid'dedir. Çağrıyı, İspanyol Komünist Partisi'nin Fransa'da yaşayan Genel Sekreteri Santiago Carrillo ve eski monarşistlerden, tahtın varisi Don Juan'ın danışmanı Rafael Calvo 30 Temmuz günü Paris'te açıklamışlardır. Dış çevrelerde bu haber, İspanya'da bir demokratik cephenin kurulduğu biçiminde yorumlanmıştır

Bildiriyi kamuoyuna açıklayanlar, Portekiz ve Yunanistan gelişmelerinin İspanyaya yansımasının doğal olduğunu bildirmişler ve Franko rejiminin yıkılmakta olduğunu, bu yıkılışın engellenemeyeceğini, çünkü işçi sınıfı ve tüm çalışanlarla birlikte, aydınları ve hatta Kiliseyi bile karşısına aldığını, ülkenin gelişmesini engellediğini ileri sürmüşlerdir. Cuntanın, ülkede genel, serbest ve demokratik seçimlerin yapılmasından sonra lağvedileceği bildirilmiş ve istekler şöyle sıralanmıştır: Geçici hükümetin kurulması; genel af ve tüm siyasal tutukluların serbest bırakılması; hiç bir istisna gözetilmeden tüm siyasal partilerin tanınması; sendika özgürlüğü, grev ve gösteri özgürlüğü, basın özgürlüğü; yargı bağımsızlığı; İspanya Cumhuriyeti içindeki farklı halk topluluklarının İspanya birliği içinde siyasal özerkliklerinin tanınması; Kilise ve Devletin ayrılması; Devlet biçiminin tesbiti için referandum, İspanya'nın Ortak Pazar'a katılması...

Cunta bu cepheye henüz dahil olmayan örgütleri kendi çatısı altına davet etmiş ve tüm İspanyol halkını programı etrafında kenetlenmeye çağırmıştır.

Portekiz'den sonra, İspanya'daki bu gelişmelerin sonuçsuz kalacağı düşünülemez. Ayrıca böyle bir demokratik cepheyi yine Portekiz'de olduğu gibi sermayenin Ortak Pazarcı kesimlerinin desteklemekte olduğu da görülmektedir. Önümüzdeki günlerde faşizmin İspanya kalesi de çökecek ve emekçi, kitlelerin ağırlığı kendini duyuracaktır.



## Emperyalizm büyük krizlerin eşiğinde

Geçen hafta içinde İngiliz başbakanı Wilson İngiltere'nin büyük bir bunalımın eşiğinde olduğunu karamsar bir dille ifade etti.

Gerçekte, ciddi bir ekonomik bunalımın eşiğinde olan tek emperyalist ülke İngiltere değildi. Sadece emperyalist kampın içine düştüğü bunalımdan en fazla etkilenen emperyalist burjuvazi İngiltere olduğu için ve durum artık inkâr edilemeyecek bir safhaya vardığı için olayı itiraf etmek zorunda kalan ilk başbakan Wilson oldu.

1974 yılının ilk altı ayında hayat pahalılığı Japonya'da % 23, İngiltere de % 15, Kanada'da % 14 Fransa'da % 13, ABD'de % 10 olmuştur.

Aslında, yıllardır geniş bir emperyalist-kapitalist bunalımın öncü sarsıntılarına tanık oluyoruz. Dolar-altın krizleri, gitgide artan enflasyon ve hayat pahalılığı, dayanılmaz hâle gelen işsizlik, enerji krizi, petrol bunalımı adı verilen olaylar yaklaşmakta olan depremin önemli habercileri oldular. Bir yandan sosyalist sistemin giderek güçlenen ekonomik ve politik başarıları, öte yandan ezilen halkların kurtuluş mücadeleleri ve metropol ülkelerde büyüyen işçi sınıfı hareketleri, emperyalist burjuvaziyi geriletmekte ve tekeller veya finanskapital kümeleşmeleri arasındaki çekişmeyi de kızıştırmaktadır. Bütün bu olaylar, kapitalist sistemin temeldeki açmazını, çelişkisini derinleştiren faktörler olarak etkin rol oynamaktadırlar. Tekelcileşmiş, yani emperyalistleşmiş kapitalizm son olarak girdiği 'boom dönemi' denilen doruk noktasını aşmış ve doğal periyodik bunalımlarından birine girerek, hızla zirveyi inmeğe başlamıştır. Emperyalizmin üçüncü bunalım dönemi diye adlandırılan bu kriz, hem dünya emekçi halk hareketinin, emperyalizmin kaçınılmaz çelişkisini derinleştirmesinin bir sonucudur, hem de krizin derinleşmesi, emekçi halk hareketinin dünyada yeni sıçramalarının objektif zeminini kolaylaştıracaktır.

## Dünya emekçileri faşizmi lanetliyor

İtalya'daki faşistlerin kurduğu «Kara Düzen Örgütü» geçenlerde Milano-Münich trenine yerleştirdikleri bir bomba sonucunda 12 kişinin ölümüne, 50 kişinin yaralanmasına sebep oldular. Olay tüm dünya halkları ve demokratik güçleri tarafından lanetle karşılandı. Özellikle İtalya'da işçi sınıfının tepkisi çok büyük oldu. İşçi Sınıfı olayı protesto etmek için genel greve gitti ve 10 milyonu aşkın işçi faşizme karşı nefretlerini belirttiler. Hatta Hristiyan Demokrat Parti başkanı Fanfani bile olayı faşistlerin yaptığını söyleyerek halkı faşizme karşı mücadeleye çağırdı. Birkaç gün sonra olayın suçluları olan Kara Düzen örgütü'nün bazı üyeleri yakalandılar. Hatırlanacağı gibi faşistler geçenlerde de Berscia şehrindeki bir emekçi mitingine bomba atarak birçok kişinin ölümüne yol açmışlardı.

Evet dünyanın her yanında kapkara bir düzeni isteyen faşistler, gerçekten de karanlık ruhludurlar. Sapıktırlar. Faşizmin baş tezgahçısı finans kapitale yaranabilmek için faşistlerin en fazla severek yapacakları şey adam öldürmektir, cinayet işleyip kan dökmektir, emekçi halk üzerinde kan ve zulüm mekanizması kurmaktır. Ama emekçi halkların devrimci gücü her geçen gün faşizmi yenilgiden yenilgiye uğratmaktadır.

## Faşizmin kundakçıları ya buna ne dersiniz?

Kanlı ABD emperyalizminin uşağı faşist general Pinochet yönetimindeki darbeyle, Şili'de halk cephesi iktidarı devrilip 15 bin emekçi militan katledildiği zaman dünyanın her yanındaki faşizm kundakçıları ve şakşakçıları bayram yapmışlardı. Bu arada bizde de Altemur Kılıç gibi, Metin Toker gibi, Feyzioğlu ve benzerleri gibi faşizm şakşakçıları Allende yönetiminin ekonomiyi altüst ettiğini söyleyerek kanlı darbeye alkış tuttular ve Şili'de faşizmi meşru göstermeğe çalıştılar. Oysa Allende dönemindeki ekonomik sıkıntıların ABD emperyalizmi tarafından tezgâhlanıp körüklendiğini bütün dünya biliyordu.

Nitekim son açıklanan rakkamlar gerçekten korkunçtur. Şili enflasyon oranı bakımından dünya rekorunu elinde tutmaktadır. Halk cephesi iktidarında % 12.1 olan enflasyon oranı şimdi % 508'e fırlamıştır.

Evet yanlış *okumadınız; yüzde beş yüz sekiz...*

Ve ikincilik rekorunu gene bir Amerikan kuklası askerî diktatorya elinde tutuyor: Kamboçya'da enflasyon oranı % 300 mertebesine ulaşmış. Bu iki yeni rakkam hiçbir yorumu gerektirmeyecek kadar açıktır... Faşizmin kara pençesinin emekçilere getirdiği zulüm ve ekonomik yük işte budur...



**Türkiye Sosyalist İşçi Partisi program açıklamaları**

# KAPİTALİZM ÜRETİCİ GÜÇLERİ NEDEN GELİŞTİRMEZ?

**Geçen hafta, gerçek ve bilimsel anlamda kalkınmanın, teknoloji ve insanın, insanın bilgisinin, hünerinin, yaratıcılığının, ortak eylem gücünün yani tüm üretici güçlerin gelişmesi olduğunu anlattık. Kalkınmayı sadece ekonomik büyüme, ekonomik gelişme olarak gören burjuva biliminin yanılgılarına işaret ettik. Ve sömürünün ve tahakkümün, insanın ve tekniğin serbestçe gelişmesini engellediği toplumlarda, kalkınmadan söz edilemeyeceğini açıkladık. En sonunda da, çağımızda kapitalizmin üretici güçleri geliştiremeyeceğini; tekniğin ve insanın, belli bir noktadan sonra, kapitalist üretim biçimi içinde**

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Programının gerekçe bölümünde şöyle deniyor: «Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, kapitalizmin *artık*, evrensel olarak, üretici güçleri geliştiremediği ve geliştiremeyeceği, kapitalist ilişkilerin bu gelişime engel olduğu gerçeğini kendi sosyal ve ekonomik politikası için temel noktası sayar.»

Bu bir yandan bilimin, öte yandan tarihî gerçeklerin sonuna kadar doğruladığı tartışılmaz bir gerçektir. Bir takım dış görüntüler ve aldatıcı istisnalar bu gerçeği değiştiremez. Açıklamaya çalışalım:

### Rekabetçi Kapitalizmden, Tekelci Kapitalizme:

Kapitalizm, bir üretim biçimidir. Nasıl bir üretim biçimi olduğunu, kendisinden önce gelen üretim biçimlerinden farkını, işleyişini, yol açtığı ilişkileri ve bu ilişkiler arasında üretime damgasını vuran «kapitalist ilişki»nin ne olduğunu gelecek haftalarda göreceğiz. Bugün işe, kapitalizmin de diğer üretim biçimleri gibi, başlangıçta üretici güçleri geliştirdiğini, yani teknikte önemli hatta dev gelişmeler sağladığını, toplumu, insanın yaratıcılığını, bilgisini ve hünerini geliştirdiğini, insanın kollektif aksiyon (ortaklaşa eylem) gücünü daha geri üretim biçimlerine göre artırdığını söyleyerek başlayalım. Ama sözünü ettiğimiz genç kapitalizm, yani kapitalist üretim biçiminin ilk dönemi, müteşebbisler (girişimciler) arasında kıyasıya bir rekabetin, vahşi bir sömürünün sürdüğü, bir dönemdi. Kimi yerde, örneğin İngiltere'de 17. yüzyılda başlayan; kimi yerde 19. yüzyılda yaşanan; kimi toplumların ise hiç tanımadığı bu *rekabetçi kapitalizm* döneminde, kıyasıya bir rekabet içinde, en ileri tekniği kullananlar, en ileri buluşu yapanlar ve bu buluşu uygulama cesaretini gösterenler kâr ettiler, sermaye biriktirdiler. Şüphesiz, bir yandan işçi sınıfının kıyasıya ve vahşice sömürülmesi bahasına oldu bütün bunlar. Öte yandan da, kapitalistlerin, sermaye sahiplerinin, müteşebbislerin birbirleriyle kıyasıya ve vahşice rekabetleri sonucunda, en ileri tekniği kullanan, en ileri metodları uygulayan, en atak ve en yaratıcı olanlar diğerlerini tasfiye ettiler ve piyasaya hakim oldular. Böylece, kapitalizmin ilk dönemlerinde üretici güçlerden *teknik* ve insanın hüneri, yaratıcılığı büyük ölçüde gelişti. Çağ, kapitalizmin rekabetçi ve bir anlamda ilerletici ve devrimci çağıydı. Devrimci terimini yadırgamayalım, Her üretim biçimi, ilk dönemlerinde, üretici güçleri geliştirdiği oranda devrimci ve ilerletici sayılır.

Ama gel zaman git zaman, rekabetçi kapitalizmin yerini, tekelci kapitalizm aldı. Kıyasıya rekabetin sonucu, rakiplerin gitgide birbirlerini kırarak, iflasa sürükleyerek tasfiye etmeleri ve en güçsüzlerin sahneden silinmeleri oldu. Bu gelişme bir tesadüf değil, kapitalist düzenin, kapitalist üretim tarzının işleyişinden, kanunlarından doğan önüne geçilmez bir zorunluluktu. Ve kapitalizmin vardığı yeni bir konak, yeni bir aşamaydı. Rekabetçi kapitalizminin yerini alan tekelci kapitalizm, aynı zamanda rekabetçi kapitalizmin zıddı (antitezi) idi.

### Rekabetten Tekele Nasıl Geçilir?

Tek tek sermaye sahiplerinin birbirleriyle kıyasıya bir rekabet içinde bulundukları, bu yüzden de başta teknoloji olmak üzere, üretici güçleri bu rekabetin bir gereği olarak hızla geliştirdikleri dönemde, rakipleri üzerinde üstünlük sağlamak, onları piyasadan tasfiye etmek, daha çok kazanmak, daha çok kâr elde etmek isteyen kapitalist, her gün daha yeni, daha mükemmel aletler daha ileri teknoloji kullanmaya mecburdur. Rakipleri üzerinde üstünlüğü ancak böyle sağlayabilir. Ama bu durum aynı zamanda, kapitalistin aletler, teknik imkânlar, makinalar, üretim araçları için, kısaca *teknolojik* yatırımlar için daha büyük sermaye payları, daha büyük paralar ayırması demektir. İşin bilimsel açıklamalarını bir yana bıraksak bile, böyle bir durumda, yani teknoloji yatırımları arttığı kısaca masraf arttığı zaman, sermaye sahibinin kâr oranının düşeceği, kârın azalacağı hemen anlaşılır. İşte bu, kolay kolay işin içinden çıkılmaz bir kısır döngü yaratır. Rekabet daha büyük teknoloji yatırımı gerektirirken, daha büyük yatırım kâr oranını sürekli olarak düşünür. Peki, şimdi kapitalist ne yapacak? Komşu köye pirince giderken evdeki bulgurdan mı olacak?

Gittikçe azalan kâr oranları karşısında, üretim için gün geçtikçe daha büyük sermayenin gerektiğini gören kapitalistler ya silinir giderler, yada aralarında birleşerek, bir üretim dalında birçok rekabetçi firma yerine *tekeller* kurarak, kâr oranlarını yeniden yükseltmeye, hiç değilse düşmesini önlemeye çalışırlar. Rekabetin zorunlu sonucu olarak, bir yandan küçük işletmeler tasfiye olurken, büyük işletmelerin veya birleşmelerden doğan tekellerin gücü artar. Tekellerle birlikte, yavaş yavaş, kapitalizmin başlangıçtaki egemen biçimi olan rekabet de ortadan büyük ölçüde kalkar.

Böylece rekabetin zorunlu bir sonucu olarak, onun zıddı olan tekelciliğe, *tekelci kapitalizme* geçilir. Tekelciliğe geçilmesiyle birlikte de, kapitalizm gericileşir. Bir yandan rekabetin iteleDiği teknik gelişme büyük ölçüde frenlenir, öte yandan tekelciler, bütün alanlarda kaynaşıp birleşerek, kapitalist toplumun tepesinde yer alan, onu egemenliği altında tutan bir parababaları zümresi, bir «finans oligarşisi» (tercüme edersek bir parababaları yönetici azınlığı) meydana getirirler. Bu finans oligarşisi, bu tekelciler zümresi, toplumun tüm kesimleri üzerinde baskı ve tahakküm kurarak, insanın, insanın kollektif aksiyon (ortaklaşa eylem) gücünün, yaratıcılığının özgürce gelişmesine de engel olurlar.

### Kapitalizmin Temel Çelişkisi Nedir?

Her üretim biçiminin bağrında, o üretim biçimini eninde sonunda yıkacak olan bir temel çelişki vardır. Kapitalist üretim tarzının temel çelişkisi «üretimin *sosyal* (ortaklaşa, topluca) niteliğiyle» «üretim araçlarının *özel mülkiyeti*» arasındadır. Yani üretimin yapılış biçimiyle, üretim için gerekli tüm araçların (üretim araçlarının) mülkiyet biçimi çatışır, bağdaşmaz. Kapitalist üretim, bilindiği gibi hiçbir zaman tek tek zenaatkârın, tek tek kişilerin bireysel üretimi değildir. Kapitalist üretim birçok işçinin, belli bir işi, bir işbölümü dahilinde, topluca yapmalarını gerektirir. Çok sayıda işçinin, üretimi sıkı bir işbölümü içinde birbirlerini tamamlayarak ve topluca yapmalarına *üretimin sosyal karakteri* adı verilir. Kapitalizm geliştikçe, üretim arttıkça, işçi sayısı fazlalaştıkça, daha büyük işletme birimlerine geçildikçe, üretimin sosyal karakteri de artar. İşte üretimin bu sosyal karakteri tekelci kapitalizm aşamasında en son raddesine varır. Tekelci işletmelerde, kapitalizmin ilk rekabetçi ve küçük işletmeci dönemine göre hep daha fazla sayıda işçi, daha yoğun şekilde biraraya gelmiş olarak ve işbölümünün daha da arttığı bir şekilde çalışırlar. Halbuki üretimin gittikçe artan, tekelci kapitalizmde büsbütün yoğunlaşan ortaklaşa karakterine, sosyal niteliğine karşılık, kapitalist üretim biçiminde kapitalistin özel mülkiyeti geçerlidir. O muazzam fabrikalar, tekelci işletmeler, şirketler; o binlerce işçinin, (günümüzde bazan 30 bin, 50 bin işçinin) aynı işletmede inanılmaz derecede karmaşık bir işbölümü içinde çalıştıkları işyerleri özel kişilerin, birkaç kapitalistin, hatta bazan tek kişinin mülkiyetindedir. Onun malı sayılır. Tekelcilik geliştikçe, üretim araçlarının mülkiyetini elinde tutan kişi sayısı azalır. Tekelci kapitalizmde, görüldüğü gibi, kapitalizmin temel çelişkisi olan *üretimin sosyal karakteriyle, mülkiyetin özel niteliği zıtlaşması* en had noktaya varır: *Gitgide sosyalleşen iş karşısında, gitgide daha az kişinin elinde toplanan mülkiyet...*

### Tekelci Kapitalizm Teknolojinin Gelişmesini Neden Engeller?

Tekelciliğe yol açan başlıca etkenin kâr oranındaki düşme olduğunu gördük. Bunun nedeni, teknolojik gelişmelerin, makinelere, buluşlara, binalara v.b. daha fazla sermaye yatırılmasını gerektirmesi ve böylece kârlılığın azalmasıydı. İşte aynı neden yüzünden, tekelci kapitalist rekabeti önlerken bir yandan da, yeni icatlardan, yeni teknolojiden, en iyiyi, en ucuza üretecek imkânlardan—kârın azalacağını gördüğü yerde ve alanda—bilinçli olarak kaçınır. O üretim alanında üretici güçlerin gelişmesini kesinlikle durdurur. Bazı çok önemli buluşların patentinin kapitalistler tarafından satın alınıp, o icadın, o buluşun uygulanmasının engellendiğine teknoloji ve kapitalizm tarihinde pek çok defalar rastlanmıştır. Öte yandan rekabet ortadan kalktıkça, tekelcilik geliştikçe kâr hırsı ile daha ileri teknoloji kullanma ihtiyacı da yok olur. Tekelci kapitalist, kâr oranlarının düşeceğini gördüğü yerde üretimi kısar, insanların belli ihtiyaç maddelerinden ucuza ve istedikleri kadar yararlanmalarını engeller. Üretimin kısılması her zaman dolaylı olarak üretici güçlerin gelişmesini dondurur.

Mülkiyet özel niteliğini koruduğundan tek tek kapitalistlerin veya bir zümre olarak finans oligarşisinin, bir avuç parababasının emelleri tüm üretime ve üretim güçlerinin gelişmesine hakim olur. Üretim güçlerinin gelişmesini bu tekelciler kendi çıkarları doğrultusunda istedikleri zaman engellerler.

### Tekelci Kapitalizm İnsan Üretici Gücünün Gelişmesini Engeller.

Tekelci kapitalizmin, gelişmesini engellediği tek üretici güç, teknoloji değildir. Kapitalizmin tekelci, yani gerici aşamasında bir avuç tekelci, bir finans oligarşisi, bir finans kapitalistler zümresi, Türkçesi bir avuç parababası, toplumun diğer bütün sınıf ve tabakaları üzerinde açık, örtük diktasını ve tahakkümünü kurar. Böylece sadece işçi sınıfı değil, sadece yoksul köylülük, sadece küçük burjuvazi değil, tekelciler dışında kalan, tekelcilerin attığı kemiklerle veya onların el atmadığı alanlarla geçinmeye, kârdan pay almaya çalışan sermaye sahipleri bile, finans oligarşisinin tahakkümünü enselerinde hissederler. Tahakküm ve baskı ise insanın özgürce gelişmesini, bilgisini, hünerini, yaratıcılığını geliştirmesini, en önemlisi de kollektif aksiyon (ortaklaşa eylem) güçlerinin gelişme ortamı bulmasını engeller. Tekelci kapitalizm, yani emperyalizm, hem kendi anavatanında, hem sömürdüğü ülkelerde en halk ve demokrasi düşmanı rejimleri besler. Sonuna kadar özgürlük düşmanıdır ve sonuna kadar zorbadır. Zümre tahakkümü, baskı, demokrasi düşmanlığı onun başlıca niteliğidir. Bu niteliklerse, insanın, insan üretici gücünün bütün yönleriyle gelişmesinin baş engelidir.

### Günümüzde Kapitalizm Tekelcidir, Yani Emperyalisttir.

Çağdaş kapitalizm rekabetçi dönemden çoktan çıkmış, tekelci aşamaya, yani emperyalist aşamaya varmıştır. Bu yüzden de artık dünyada rekabetçi kapitalizm imkânı hem bu aşamayı çoktan geçirmiş emperyalist ülkeler, hem de rekabetçi aşamayı geliştirici bir şekilde bütün boyutlarıyla yaşayamamış, tekelci kapitalizmin daha başlangıçtan ağına düşmüş, emperyalizmin sömürü ağı içindeki ülkeler için kalmamıştır. Bu, artık kapitalizmin, çağımızda vardığı noktada, hiçbir şekilde üretici güçleri geliştirici olamayacağı; gerek teknoloji, gerekse insan üretici güçlerinin gelişmesini sonuna kadar ve bir avuç parababasının çıkarları doğrultusunda sınırlayacağı, durduracağı anlamına gelir.

Ve işte bu yüzden, artık günümüzde kapitalist yolla kalkınma hayalleri bilimin ve tarihin öğrettiği gerçekler karşısında iflâs etmiştir. Çağdaş kapitalizm artık gerici ve sonuna yaklaşan bir sistemdir. Adı artık emperyalizmdir ve emperyalizm yani tekelci kapitalizm, can çekişen kapitalizmdir. Ölüden hayat beklenemeyeceği gibi, can çekişen kapitalizmden de gelişme beklenemez.

Kalkınma eğer üretici güçlerin bütün boyutlarıyla gelişmesi ise, bugün tekelcileşmiş kapitalizm bu gelişmeyi asla sağlayamayacaktır.

(Gelecek hafta, kapitalizmin nasıl bir üretim biçimi olduğunu, nasıl doğup geliştiğini görmeye çalışalım.)

# Teknik elemanlara sözleşme ve grev hakkı tanınmalıdır

Bakanlar Kurulu'nun yan ödemelerle ilgili kararıyla Devlet Memurları Kanunu kapsamına giren, yani «memur» statüsünde çalıştırılan, kamu kesimi teknik elemanlarına iş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük başlıkları altında ne kadar yan ödeme bulunulacağı belli oldu. Bu kararnameye göre, sayıları 100.000'e ulaşan, kamu kesimi teknik elemanlarının büyük bir çoğunluğunun eline, şimdiye kadar aldığı yan ödemenin yarısı kadar bir yan ödeme geçecek. Yan ödemelerden en fazla yararlanacak olanların başında ise Müsteşar, Genel Müdür, Daire Başkanı, Başmüdür ve Müdür gibi 'Genel Hizmet' erbabı yeralıyor. Böylece teknik elemanların, temelde üretime katkıda bulunan elemanlar olduğu bir kere daha unutuluyor ve 1960'lar sonrasında yabancı-yerli finans kapital ortaklığına karşı ekonomik ve demokratik mücadele veren emekçi kesimler arasında yer alan Türkiye teknik elemanları, adeta A.P. iktidarı zamanında olduğu gibi, yeniden cezalandırılıyor.

Bilindiği gibi, tekelcilerin en güçlü siyasi temsilcisi A.P. iktidarı [illegible] olarak çalıştırılan kamu kesimi teknik elemanlarını, adeta zor kullanmak suretiyle Personel Kanunu Kapsamına sokmuş ve teknik elemanlar bu uygulamaya, yurt çapındaki demokratik direnişlerle karşı koymuşlardı. A.P. iktidarının karşısına aldığı yurtsever kesimler arasında Türkiye teknik elemanları da yeralmak [illegible] teknik elemanları genel olarak yabancı-yerli finans kapital ortaklığı tahakkümünün karşısında olan ve giderek daha da bilinçlenen bir emekçi kesim niteliğine sahip bulunuyorlar.

Öte yandan, iktidar, daha iktidar oluşunun ilk günlerinde [illegible] başbakandan bile daha fazla kazanmasını elbette uygun ve doğru buluyoruz» diyecek ölçüde teknik elemanların ekonomik ve demokratik haklarını elde etmesi için gerekli işlemlerin en kısa zamanda yapılacağını vaatmiştir. Genel yan ödemeler kararnamesi ile hem vaadini tutmayan bir iktidar olmuş, hem de finans-kapitalin baş temsilcisi AP iktidarından daha geri bir noktaya düşmüştür.

Böylece, sınıf tabanı bakımından tekelciliğe karşı olan ve bu yönde bazı girişimlerde de bulunan iktidar, anti-emperyalist bir bilinçlenme süreci içinde olan teknik elemanlar zümresinin haklı ekonomik ve demokratik isteklerine sırt çevirmekle, anti-monopolist politikasında bir çelişkiye düşmüş ve bu politikada kendini destekleyecek ve [illegible] oluşmasında önemli rolü olan bir yurtsever kesimini küsmesine sebep olmuştur.

Mevcut CHP-MSP ortaklığının küçük-burjuva, burjuva karakterini gözönünden ayırmadan meseleye bakanlar, bu çelişik davranışın özünü rahatça kavrarlar ve teknik elemanların, bütün sınıf ve zümreler gibi ekonomik ve demokratik haklarını elde etmek üzere örgütlenme mücadelesi vermelerinin zaruri olduğunu görürler,

## "Harpte en büyük acıyı işçiler çeker"

**Bektaş Akçadağ**

*Bu sözleri Sarı Şeker-İş Sendikasının kongresinde konuşan bir yabancı sendikacı söylemiş. Şeker-İş'in bağlı bulunduğu Uluslararası Gıda İşçileri Federasyonu (UITA) genel sekreter yardımcısı Herte Stasius bir sarı sendikacı [illegible] bu sözleri söyleten Avrupa işçi sınıfının köklü mücadelesidir.*

*Doğrudur, savaşlarda en büyük acıyı işçiler çeker. Stasius'un dedesi sayılacak önceki kuşakların sarı sendikacıları bu gerçeği pek iyi bilirler. Çünkü II. Enternasyonal hainleri arasında bu sarı sendikacıların rolü ve ağırlığı büyüktü. Emperyalizm bunalıma girdiği ve emperyalist grupları birbirlerine karşı savaşa tutuştuğu zaman, II. Enternasyonal kocakarıları, Avrupa işçilerini emperyalist burjuvalar uğruna savaşa sürmekte yarış etmişlerdi.*

*Gerek birinci gerekse ikinci emperyalist evren savaşlarında finans kapital gruplarının çıkarları uğruna işçiler dövüştürülmüş ve işçiler birbirlerine kırdırtılmıştı. Gene Alman işçileri, İkinci Savaş'ta işçi sınıfının iktidarda olduğu tek ülkede işçi kardeşlerine karşı savaşa zorlanmıştı.*

*Bu bakımdan Herr Stasius ne denli işçi sınıfından yana gözükürse gözüksün temsil ettiği sarı sendikacılığın, işçi aristokrasinin dünya ve Avrupa işçi sınıfına yaptığı büyük ihaneti affettiremez. II. Enternasyonal hainlerinin uyguladıkları burjuva sosyalizmi, partileri, burjuvaziye karşı işte sosyal barış (pasifizm) politikasını güderken, hizmet ettikleri tekelci zümreler savaşa karar verince hasretler sosyal barışçılığı bırakıp, sosyal şovenizm silâhını kuşanarak işçilerin cepheye sürülmesinde büyük rol oynamışlardır.*

*Elbette savaşta en büyük acıyı işçiler çeker... İşçilerin yanısıra tüm emekçi halk çeker. Bir sanayi toplumu olmayan Türkiye'de bile iki günlük harekâtta işçi sınıfına yüklenen yük ortadadır. Önce grevler durduruldu, sonra işverenlerin yaptıkları yüzlerce milyonluk «bağış»lara hiç şüphesiz işçi sınıfının artı değerinden çıkıyordu. Ayrıca işçi sınıfının kendi emeğiyle yarattığı bu bağışlar yetmezmiş gibi, sendikalar birbirleriyle yarış edercesine işçilerin doğrudan doğruya yövmiyelerinin kesilmesine önayak oldular.*

*Bu gerçeği, sözde milliyetçi ve şoven sözlerle gizlemek mümkün değildir. Güneş balçıkla sıvanamaz. Gerçek milliyetçilik ve yurtseverlik, anti-emperyalist olmaktır, bu topraklar üzerinde yaşayan emekçi halkın çıkarlarını yabancı ve yerli sömürücülere karşı korumaktır. Biz işte bu doğruyu korkmadan çekinmeden söylemeği görev biliyoruz. İşçi sınıfının başlıca görevlerinden biri de içinde bulunduğu emekçi yığınları sömürü ve zulme karşı, aldatılmaya karşı korumaktır. Yabancı silâh fabrikatörlerinin ve yerli ortaklarının işine yarayacak bir vurgunu göstermek işçi sınıfı devrimcisinin zorunlu tavırları arasına girer. İşin ucunda hapis de olsa, diğer baskılar da olsa, gerçekleri apaçık söyleyemeyen bir devrimci, [illegible] devrimcisidir. Biz de burada yurtseverlik görevimizi yerine getiriyoruz, halkımızı uyarıyoruz.*

*Evet Bay Stasius, harpte en büyük acıyı işçi sınıfı çeker. Siz, içinden çıktığınız işçi sınıfının köklü devrimci geleneğiyle bu sözü söyleyebiliyorsunuz, hatta Portekiz'de, Yunanistan'da faşizmin yıkılmasını alkışlıyorsunuz. Ama gene siz içinden çıktığınız işçi sınıfına ihanet eden sarı sendikacılar arasındasınız. Sizin politikanız 70 yıl önceki, 60 yıl önceki dedelerinizden farklı değildir... Bugün işçi sınıfını burjuvaziye karşı sosyal barışa, yani pasifizme itiyorsunuz, yarın burjuvalar savaşa tutuşursa, dedelerinizin gibi şoven kesilecek ve savaş çığırtkanlığına kılıf arayacaksınız...*

## Kıbrıs olayları kimlerin işine yaradı?

Kıbrıs olaylarının yeniden canlanması ve şimdi varılan aşaması, hiç şüphesiz emperyalistlerin ve yerli ortaklarının işine yaramıştır. Ülkemizde de çıkarcılar Kıbrıs olaylarından azami faydalanmanın yoluna bakıyorlar. Yerli tekelciler Kıbrıs'a ekonomik çıkartmaya hazırlanadursunlar, irili ufaklı sömürücüler halkın heyecanlarını sömürerek kârlar vurmaktan da geri kalmıyorlar.

Beyaz fanila tipi gömleklerin üzerine ortasında ayyıldızlı kırmızı Kıbrıs haritasını basıp satanlar, aynı modeli el çantalarında kullanmaya bir yana, plak şirketleri «Girne'ye giden yol»lu, «Karaoğlan»lı, «Kıbrıs Fatihleri»li plakları alel acele hazırlayıp piyasaya sürdüler,

# Ankara ve İzmir belediye işçileri greve hazırlanıyor

Sosyal Demokrat Genel-İş Sendikası ile Ankara, İzmir ve İstanbul Belediyeleri arasında bir süredir devam eden uyuşmazlık çözümlenememiş, Kıbrıs olayları dolayısıyla ertelenen grevlerin yeniden başlaması ihtimali belirmiştir.

Özellikle Ankara'daki uyuşmazlık tam bir çıkmaza girmiş ve bilindiği gibi grev uygulaması bir süre önce başlamıştı. Olaylı geçen grevde toplum polisi ile işçiler arasında çatışmalar olmuş, Belediye Başkanı Dalokay tipik bir grev kırıcısı gibi davranmış, bazı belediye memurları ve hatta askeri birlikler aracılığıyla çöpleri toplatıp grevi kırmaya çabalamıştır.

Bu arada üç büyük şehrin belediye başkanlarının işkolu seviyesindeki toplu sözleşme çağrısına karşı aldıkları uzlaşmaz tavırlar da dikkati çekmiştir.

CHP'ye yakın çevrelerden sızan haberlere göre Genel-İş ile Ankara, İstanbul ve İzmir'deki belediye başkanları arasındaki uyuşmazlığın basit bir sendikal uyuşmazlığın sınırlarını aşmış ve CHP içinde öteden beri sürdüğü bilinen bir çekişmenin yansıdığı bir politik mücadele alanı haline dönüşmüştür.

CHP'de «sağ kanadı» oluşturan ve gençlikle Eyüboğlu takımı olarak adlandırılan kesim, Genel-İş Sendikasının yöneticilerinin CHP'nin «sol kanadında» yer almaları yüzünden bu sendikayı yıpratma yoluna gitmiş ve bile bile greve zorlamıştır. Bu yıpratma taktiğinin yöneticisinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cahit Kayra olduğu ve üç şehrin belediye başkanının da bu politik oyunun içine aktif olarak katıldıkları söylenmektedir. Hatta Ahmet İsvan'ın, yöneticilerinin büyük çoğunluğu AP'li olan TÜMTİS ve onun paravan Sendikası Türkiye Belediye ve Genel Hizmetler İşçileri Sendikası adına faaliyette bulunduğu, grev oylamasından önce, işçilerin greve hayır demesini sağlamak amacıyla yüzlerce memura greve hayır propagandası yapmaları için beş gün ücretsiz izin verdiği ileri sürülmektedir.

Nitekim İstanbul'daki grev oylamasında bu çalışmalar semeresini vermiş ve Bağlarbaşı garajı, Levent Garajı gibi İETT'nin büyük işyerlerinde işçiler «greve hayır» demişlerdir. Grev oylamasının sonuçları bir çok hukuki pürüze yol açmıştır, Genel-İş Sendikasının yaptığı bir açıklamaya göre Şişli Garajı içinde yer alan ve toplam 963 işçinin çalıştığı 9 işyerinde oylamaya 808 işçi katılmış, 5 oy iptal edilmiş, 386 evet, 417 hayır oyu çıkmıştır. Genel-İş Sendikası bu işyerinde salt çoğunluğun 482 olduğunu ve greve hayır diyenlerin ise 417 de kaldığını önesürerek, grev oylamasının kazanıldığını önesürmüşler, Tümtis ise buna itiraz etmiştir. Diğer işyerlerinde de benzeri pürüzlerin bulunduğu bildirilen İstanbul uyuşmazlığı böyle sürerken, İzmir ve Ankara'daki temaslardan da bir sonuç alınamamıştır. Genel-İş yöneticileri Ankara grevinin yeniden başlaması için hazırlık yapılmış, İzmir'de ise [illegible] ancak bu görüşmeden umutlu olmadıklarını söylemişlerdir.

CHP'nin işçi ve istihdam politikasında yalpalamalarının tipik örneği olan ve on binlerce belediye işçisini ilgilendiren uyuşmazlığın, CHP'deki iç çekişmelerin yansıdığı bir pazarlık konusu haline getirilmesi sert kınamalara yol açmaktadır. Nitekim Parti Meclisi toplantısında da bu konuda eleştiriler yapılmış ancak gene de bir sonuç alınamamıştır.

Görünüşe göre düğümü bir kere daha belediye işçilerinin bizzat kendileri çözecekler ve en önemli demokratik silâhlarından biri olan «grev», sermaye yanlısı sendikalarla işbirliği yapacak kadar işçi düşmanlığına kayan üç büyük şehrin belediye başkanlarına gereken cevabı verecektir.

# İskenderun'da işsiz bırakılmış bir yapı işçisi hesap soruyor

*İskenderun'da binlerce işçiye yapılan haksızlık ve zulüm devam etmektedir Kamuoyunun dikkatlerinin, Kıbrıs olaylarına çekilmesi bizlere kendi sınıfımızın sorunlarını unutturmayacaktır... Aşağıda İskenderun'daki bilinçli bir işsiz işçi arkadaşımızın gönderdiği mektubu kendi imzasıyla yayınlıyoruz.*

İskenderun'da yıllardan beri, çağ dışı metotla çalıştırılmaya, sarı sendikacılığa, ve uluslararası finans kapitalle iç içe girmiş, finans kapital güdümündeki müteahhitlere, karşı yiğitçe mücadele veren yapı işçileri bugün daha da çağ dışı metotlarla karşı karşıyadırlar.

20 Haziran 1974 gününden bu yana, müteahhit bozuntuları, aralarında anlaşarak sayfalar dolusu kara listeler hazırlayıp birbirlerine göndermek ve birbirlerine telefonlar ederek «Aman ha falanbey, şu benim sana gönderdiğim listede ismi olanlar var ya... aman ha!.. sakın onları işe alma. Gerçi bunlar iyi sanatkar adamlar ama, kardeşim bunlar tehlikeli insanlar» demekle meşguller. Böylece de yüzlerce yiğit işçi kardeşimiz işsiz bırakılmakta, mağdur edilmektedir.

Burada başta Hükümetin ve özellikle müteahhit denilen o adamların dikkatini çekeriz. Tuttukları bu yol geçerli yol değil. Ne yaparlarsa yapsınlar bir gün insan gücünün özellikle örgütlü insan gücünün karşısında yenik düşeceklerdir. Biz bunu biliyor ve buna inanıyoruz.

Burada başta hükümetin ve özellikle müteah. daha sıkı örgütlenmek ve birbirine daha sıkı sarılmaktır.

Yıllar boyu bu yiğit insanların sırtından geçinen kara yüzlülerin lüks masalarında dizi dizi listeler görülmektedir.

Uluslararası finans kapitalin çanak yalayıcılarına şunu hatırlatmak isteriz: İskenderun'da 10.000 yapı işçisinin karşısına esasta % 90'ı [illegible] lan olan askerleri çıkardılar. Bir yere kadar başarılı da oldular; ama bu her zaman böyle gitmeyecek.

O sermaye uşakları bilmelidirler ki bugün dünyada ve Türkiye'de yaşayan tüm sınıf ve tabakaların içinde, ne yapmak istediğini bilen işçi sınıfı devrimcileri vardır, bunlar her türlü tahrikleri ve oyunları bozacak güçtedirler.

Bunun en güzel örneğini de yine İskenderun'da verdiler. 10.000 yapı işçisinin içine emperyalizmin saldığı uşakların, bir sürü tahrikçinin oyunlarını [illegible] birer birer boşa çıkarmış ve bu olaylar içinde yaşayarak ileriye dönük dersler almışlardır.

Bu derslerin de gösterdiği gibi, gündemimizdeki madde Sosyalist Parti çatısı altında birleşmek ve kara listecileri birleşerek yenmektir.

İşsiz İşçi
Kasım Yekin
(5/8/1974)

# işte, mutlu azınlığın ayrı dünyası!..

Ülkemizdeki finans kapital kuruluşlarının başında yeralan Holding'lere son günlerde bir yenisi katıldı: Eczacıbaşı Holding, Profilo Holding, Tekfen Holding, Çanakkale Seramik Fabrikası A.Ş., Alarko Holding A.Ş., Türk Ytong A.Ş., Ekmekçioğlu A.Ş., gibi sayıları 23'e varan kodaman finans kapital kuruluşunun iştiraki ile oluşturulan bu yeni holdingin adı TOPLU KONUT HOLDİNG. Sözde «Türkiye'nin çeşitli illerinde toplu konut yapmak ve düzenli ve ekonomik kentleşmeyi gerçekleştirmek amacıyla kurulan» Toplu Konut Holding A.Ş. kendisine ilk hedef olarak, İstanbul Yeşilköy»de bir lüks site kurmayı seçmiş bulunuyor. Bu lüks sitedeki apartman daireleri 600 bin ile bir milyon lira arasında bir fiyata satılacak, Site'de «seçkin» site sakinlerinin yararlanması için yüzme havuzları, tenis kortları, diskotekler bulunacak ve bu tesislere daire sahipleri eşit oranda ortak olacaklar.

Bu yeni finans kapital kuruluşu, gerçekleştirmeyi düşündüğü projeyi, yaptığı reklâmlarla «seçkinler»e şöyle sunuyor: *«20 Dakikada Bir Başka Dünya... Yorucu bir günü daha bitirdiniz... Gün mü bitti, siz mi ?Günle birlikte nleeri bitirdiniz?... Atlayınız otomobilinize, geçin Yeşilköy'e uzanan çevre yollarından, ulaşın... Ulaşın, yalnız sizin olan sitenize, Yalnız size ait olan kapalı garajınıza. Yalnız size ait olan bahçenize, kapınıza, tenis kortunuza, yüzme havuzunuza... Kaçın şehrin gürültüsünden, pisliğinden, hoşlanmadığınız ilişkilerden... Kaçın ve ulaşın, yalnız size ait olan bir yaşama tarzına, yeni bir dünyaya... Yalnız size ve SİZİN GİBİ SEÇMESİNİ, YAŞAMASINI BİLEN TALİHLİLERE AİT OLAN BİR DÜNYAYA... Bu dünya şehir merkezine 20 dakikada ulaşabileceğiniz kadar yakındır... İleri modern bir şehir... SİZE YARAŞAN... Şehrinizde elektrik kesilmiyor, hemen devreye giren jeneratörünüz var. Sıcak ve soğuk suyunuz sürekli akıyor. Isıtma, merkezi bir sistemle sağlanıyor, her mevsimde, sağlığa en uygun bir ısı derecesinde... Kısacası, çevre kirlenmesi sorunlarından uzaksınız, kötü şehirciliğin yol açtığı dertleri hissetmiyorsunuz... Huzurlusunuz.»*

İşte Türkiye parababaları böylesine «açık sözlü» ve utanmazdır.

## Almanya mektubu

# Hasan ve Mihail halkların kardeşliğini konuşuyor

1974 Nisan ayının başlarında, Frankfurt'ta Türkiye'li işçilerden Hasan'la, Yunanlı işçilerden Mihail arasında ilginç bir konuşma geçiyordu. O günü Hasan şöyle anlatıyor:

«Tramvayda giderken bir işçinin elindeki Hürriyet Gazetesine gözüm takıldı. Gene Yunanistan meselesi! Son günlerde Hürriyet, Tercüman durmadan Yunan meselesini körüklemeye başladılar. Ortalığı kızıştırmaya çalışıyorlar. Yunanlıların da böyle gazeteleri var, tabii onlar da Yunan halkını Türkiye aleyhine kışkırtmaya çalışıyorlar mutlaka.

Bunları düşüne düşüne fabrika durağında indim. Bu hafta akşamcıyız. Akşam vardiyası iyi oluyor. Akkordu bitirdin mi oturup konuşuyoruz, yarım yamalak Almanca ile. Bizim Abteilung'da Yunanlı, İspanyol, İtalyan var. Alman olarak bir ustabaşı. O da iyi insan. Bizimle oturur sohbete.

Üzerimi değiştirip, bizim Abteilung'a yollandım. Daha 10 dakika vardı. Kapıdan girince Mihail çağırdı. Gittim, selâmlaştık. Biraz Türkçe konuşan Yunanlı arkadaşımdır Mihail. Fırsat buldukça oturur konuşuruz.

— Sizinkiler ne istiyor böyle?

— Ne oldu?

— Ege, deki petrolü istiyorlarmış.

— Nerden okudun?

— Bizim gazeteler yazıyor. Durum kötü oluyor.

— Bizim gazeteler de yazıyor. Haklısın. Arayı açmağa çalışıyorlar...

— Gene savaş olur mu dersin?

— İnşallah olmaz.

— Bizi çağırırlarsa, gidip harp edeceğiz ha! Sen bir tarafta ben bir tarafta.

— Peki ben neden vurayım seni? Biz arkadaşız. Senin karın, çoluk çocuğun var. Şurada gelmiş ekmek parası kazanmağa çalışıyorsun. Çocuklarının geleceği için çalışıyorsun. Bizim alıp veremiyeceğimiz ne var ortada? Petrol Amerikalıların, İngilizlerin elinde. Ufakları kızıştırmaya çalışıyorlar. Biz öleceğiz, onlar kazanacak. Yok arkadaşım, benim kafam böyle şeye yatmaz.

— Neden kızıştırıyorlar ortalığı, dururken, iyi iyi?

— Ne bileyim. Vardır bir hesapları kapitalistlerin. Belki silâh satarak para kazanacaklar. Baksana Yunanistan bir sürü silâh almış. Türkiyede alır yakında.

— Doğru söylüyorsun. Belki Amerika'da kapanmak üzere olan bir silâh fabrikası canlanacak yeniden.

— Belki bizim Ecevit hükümetinin başına bela açıp düşürmek isterler.

Meister geldi o sırada, makinayı gösterdi. Bu akşam başka makinada çalışacağım. Mihail'e, baktım, O da işine koyulmuş. Bakalım yeni makinede akord çıkarabilecek miyim?»

O gün Hasan, yeni makinasında akord çıkartabildi mi, çıkartamadı mı bilmiyoruz. Ama o günün üzerinden daha 4 ay geçmeden ABD emperyalizmi, maşası Yunan Cuntasının eliyle Akdeniz'de savaş ateşleri çıkartmayı başardı. Amacını artık herkes biliyordu. Kıbrıs'ı askerî üssü haline getirmek ve «sabit bir uçak gemisi» olarak kullanmak istiyordu.

Bu Kıbrıs halkının çıkarlarına aykırıydı. Türkiye halkının çıkarlarına aykırıydı. Öyle olduğu için de, önce Kıbrıs halkı, faşist Atina darbecilerine karşı SİLAHLI mücadeleye başladı. Sonra da Türkiye, SİLAHLI Kuvvetlerini kullanmak zorunda kaldı.

Ya Yunanistan halkı?

Yunanistan halkının, Kıbrıs'ın, ABD'nin silâh deposu haline gelmesinden ne çıkarı olabilirdi? Hiç şüphesiz, en az Türkiye ve Kıbrıs halklarının olduğu kadar, Yunanistan halkının da zararınaydı bu durum. Ama ne ki, başlarındaki hükümet halkın özgür iradesiyle gelmiş bir hükümet değildi. Halkın demokratik taleplerini değil, kendilerini oraya getirenlerin çıkarlarını savunuyordu.

Böyle olduğu içindir ki, ağır faşizan baskılar altındaki Yunanistan halkının Kıbrıs konusundaki seçimi duyulamıyor, bilinemiyordu. Ve bu, bulanık suda balık avlamak isteyenlerin işine geliyordu. «Tarihî düşmanlıklar»ın körüklenmesinde çıkarı olanların işine geliyordu, «kin» tohumları, burjuva basınının barış düşmanı kalemlerince, Türkiye'den Almanya'ya dek kusuluyordu.

Ve 22 Temmuz tarihli gazeteler, Türkiye'ye şu haberleri yetiştiriyordu Almanya'dan:

«Alman polisi, Türk—Yunan işçilerinin çatışmasına karşı tedbir aldı. Türk ve Yunan işçilerine ait yurtlar kordon altında tutuluyor, v.s. v.s.»

Bu haberleri okuyan şartlanmış bir kafa şöyle düşünecekti: «Demek orada da boş durmuyor adamlar. İşçilerimize karşı saldırılar hazırlıyorlar. Bunların başını heryerde ezeceksin, v.b.»

Oysa, Almanya'da olayların içinde yaşayan bir işçi ise şöyle düşünecektir:

«Anlaşılan Alman polisi yine bizi birbirimize düşürmeye çalışıyor. Yani ortada böyle bir durum yokken, buradaki işçilerimizce, hükümetimizin haklı tutumunu desteklemek için yapılan gösterileri, Yunanlı işçilerin üzerine kanalize etmeye çalışıyor. Tavşana kaç, tazıya tut, diyor. Yok artık, biz bu oyunları tam bir yıl önce bugünlerde yaşadık. Ve o zamandan gelmedik bu oyunlara. 1973 yazındaki Ford grevinde az mı uğraştılar yabancı işçiler birbirine girsin, diye Grevci işçiler içinde çoğunluğu teşkil eden işçilerimizi yalnız bırakıp, üzerlerine Yunanlısıyla, İtalyanıyla diğer yabancı işçileri saldırtmaya çalıştılar. Ne o arkadaşlar geldi bu oyuna, ne de biz. Birlikte sürdürdük direnişimizi. Bizim burada Yunanlı işçi arkadaşlarımızla alıp veremediğimiz hiçbir şey yok. Aynı izbelerde yaşıyor, aynı hasretliği, aynı eziyetleri çekiyoruz. Her sabahın köründe aynı fabrikaya koşup, aynı işverene sömürülüyoruz. Özcesi, bizi birbirimize düşürecek yanımız o kadar az. Ve bizi birbirimize bağlayacak yanımız o kadar çok ki, neden düşman olalım... Hepimiz kardeşiz, çünkü işçiyiz... Hepimizin kaderleri ortak, çünkü işçiyiz... Hiçbirimizin zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi yok, çünkü işçiyiz...»

Alman polisinin, bizim ve Yunanlıların çevresinde aldığı sözde tedbirler, bizi birbirimize kışkırtmaktan başka bir amaç taşımıyor. Biz Alman polisinin aldığı tedbirleri iyi biliriz. Yine geçen yılki Ford grevinde, fabrika çevresinde tedbir (!) almış polislerin, içerden işaret verildiğinde üzerimize nasıl barbarca saldırdıklarını gördük Yani onların tedbirlerinin özünde, işçi güvenliği değil, işçi düşmanlığı yatar. Alman finans kapitalinin resmî bekçilerinden başka ne beklenir zaten?

Kısacası kardeşler, Yunanlısıyla, Türkiye'lisiyle biz bu oyunlara gelmeyeceğiz, birbirimize düşmeyeceğiz. Bizim burada birbirimize düşmemizden kârlı çıkacak olanın, Alman patronları olduğunu biliyoruz. Onlar hep bizim bölünmemizi isterler, bunun için çalışırlar.

Öte yandan bizim gerici sermaye basını da Alman patronlarının değirmenine su taşıyor. Tercüman, Hürriyet gibi gazeteler işçilerimizi devamlı tahrik ediyor. İlerici diye sarılıp okuduğumuz basın bile Türkleri Yunan'lılar aleyhine kışkırtıyor. Basında bizlerin kardeş olduğunu hatırlatan devrimci yazar o kadar az ki...

Aramızda, içinde bulunulan heyecanlı ortamda, kışkırtılmaya gelebilecek bilinçsiz arkadaşları sürekli uyarıyoruz.

Biz Yunanistan halkına değil, Amerikancı faşist Yunan Cuntasına ve onun Kıbrıs'taki oyunlarına karşıyız. Onun için, 20 Temmuz'da hükûmetin bağımsızlık, barış ve demokrasiden yana olan amaçlarını destekledik. Şimdi bağımsız ve demokratik Kıbrıs'ı istiyor ve bekliyoruz.

Yunanlı işçilere gelince. Onlar bize değil, ötedenberi, yurtlarına zorbalıkla musallat olmuş cuntacılara karşılar. Kısacası meraklanmayın kardeşler. Hasan'lar ve Mihail'ler Başbakan Ecevit'in şiirindeki dostluğu sürdürmeye çalışıyorlar ellerinden geldiğince. Hemde bütün kışkırtmalara rağmen.

Sağlıcakla kalın.
Frankfurt'tan
Binali ASLAN